

กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รายงานผลสัมฤทธิ์สำหรับทุนสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

โดย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เดือนมีนาคม 2569

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลสัมฤทธิ์สำหรับทุนสนับสนุนงานมูลฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการสรุปผลการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมภายใต้กรอบงบประมาณรวม 23,805,000 บาท โดยมหาวิทยาลัยได้ขับเคลื่อนงานวิจัยผ่าน 4 แผนงานหลัก ได้แก่ ภาวะทางกาย ภาวะทางจิต ภาวะทางปัญญา และภาวะทางจิตใจ รวมทั้งสิ้น 142 โครงการ ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม จิตใจ และการเรียนรู้ของมนุษย์อย่างเป็นองค์รวม การดำเนินงานทั้งหมดมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มุ่งบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อสร้างพุทธนวัตกรรม ตลอดจนเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนด้าน ววน อย่างชัดเจน

ประเด็นสำคัญที่ปรากฏในรายงานคือการใช้ “กรอบภาวะทางกาย 4” เป็นกลไกหลักในการจัดโครงสร้างแผนงานวิจัย ซึ่งทำให้การพัฒนาที่มีความครอบคลุมทั้งด้านกาย พฤติกรรม จิตใจ และปัญญาอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้งานวิจัยสามารถตอบโจทย์การพัฒนาคนและสังคมในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังสามารถยกระดับระบบบริหารจัดการงานวิจัยให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ทั้งในด้านกระบวนการรับข้อเสนอ การกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การติดตามงบประมาณ และการรายงานผลผ่านระบบสารสนเทศ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในหลายมิติ ทั้งด้านวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อค้นพบสำคัญจากการดำเนินงานในครั้งนี้คือ การบูรณาการหลักพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่สามารถสร้าง “พุทธนวัตกรรม” ที่ตอบโจทย์ปัญหาสังคมได้จริงในระดับพื้นที่ และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งการใช้กรอบภาวะทางกาย 4 เป็นโครงสร้างแผนงานวิจัยช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงขององค์ความรู้และผลลัพธ์ในเชิงระบบ ทำให้งานวิจัยมีพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ผลการประเมินความคุ้มค่าทางสังคมพบว่ามีค่า SROI เท่ากับ 1.50 ซึ่งสะท้อนว่าการลงทุนด้านวิจัยก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมที่สูงกว่ามูลค่าการลงทุนอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการบริหารงบประมาณและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในภาพรวม

บทคัดย่อ

รายงานผลสัมฤทธิ์สำหรับทุนสนับสนุนงานมูลฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปภาพรวมการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานภายใต้กรอบงบประมาณรวม 23,805,000 บาท โดยมุ่งเน้นการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อสร้างองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรมในการพัฒนามนุษย์และสังคมอย่างยั่งยืน การดำเนินงานวิจัยถูกจัดโครงสร้างภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎี 4 ได้แก่ กายทฤษฎี ทฤษฎีจิต จิตทฤษฎี และปัญญาทฤษฎี รวมจำนวนทั้งสิ้น 142 โครงการ ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม จิตใจ และการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม ผลการดำเนินงานพบว่า มหาวิทยาลัยสามารถบริหารจัดการโครงการวิจัยได้ครบถ้วนตามแผน มีการส่งมอบผลผลิตและรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศได้อย่างถูกต้องและตรงเวลา อีกทั้งผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในหลายมิติ ทั้งด้านวิชาการ เศรษฐกิจ ชุมชน และนโยบาย โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก การสร้างสังคมสันติสุข การเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต และการยกระดับการเรียนรู้ในบริบทสังคมไทย นอกจากนี้ ยังพบว่าระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการระดมการรับข้อเสนอ การกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ และการประเมินผล ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงานได้อย่างชัดเจน โดยข้อค้นพบสำคัญสะท้อนให้เห็นว่าการบูรณาการหลักพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่สามารถสร้างพุทธนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ปัญหาสังคมได้จริงในระดับพื้นที่ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมและเชิงระบบอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนพบว่ามีความคุ้มค่าเท่ากับ 1.50 แสดงให้เห็นว่าการลงทุนด้านการวิจัยสามารถสร้างคุณค่าทางสังคมได้สูงกว่ามูลค่าการลงทุน สะท้อนถึงประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการบริหารงบประมาณ และยืนยันบทบาทของมหาวิทยาลัยในการเป็นสถาบันที่ใช้การวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมของสังคมไทยอย่างยั่งยืน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานผลสัมฤทธิ์ทุนสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund) ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2568 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของคณะผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.) ซึ่งได้มอบโอกาสและความไว้วางใจให้มหาวิทยาลัยดำเนินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพหุวัตกรรมการเพื่อสังคม

มหาวิทยาลัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการบริหารกองทุน คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั่วประเทศ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา และความร่วมมืออย่างดียิ่งตลอดกระบวนการดำเนินงาน นอกจากนี้ขอขอบคุณคณะผู้บริหารทุกระดับ ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่ได้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้การดำเนินงานตามแผนวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านที่มีความมุ่งมั่น เสียสละ และร่วมกันสร้างสรรค์งานวิจัยเชิงพหุบูรณาการให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง ผลงานที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้นับเป็นผลรวมของความเพียร ความร่วมแรงร่วมใจ และปณิธานร่วมกันของทุกภาคส่วนในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมบนฐานพระพุทธศาสนา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมไทยให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 วิธีการดำเนินงาน	13
บทที่ 3 ผลการศึกษา	16
บทที่ 4 สรุปผลและอภิปรายผล	54
เอกสารอ้างอิง	58
ภาคผนวก	59

สารบัญญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	กระบวนการรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการ	13
2	กระบวนการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ	14
3	กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 1	42
4	กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 2	45
5	พัฒนาโปรแกรมของแผนงานที่ 2	46
6	กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 3	48
7	กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 4	51

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	วงเงินงบประมาณกองทุน ววน. ที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	2
2	ความสอดคล้องของแผนงานกับพันธกิจของหน่วยงาน	16
3	วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 1	17
4	วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 1	24
5	วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 2	26
6	วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 2	30
7	วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 3	32
8	วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 3	34
9	วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 4	36
10	วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 4	40
11	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 1	41
12	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 2	44
13	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 3	47
14	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 4	50
15	เปรียบเทียบประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลลัพธ์ ของแผนงานเสริมสร้างความเข้มแข็ง และธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการแผนงานและโครงการวิจัยและนวัตกรรม	52

บทที่ 1 บทนำ

1. วิสัยทัศน์ และพันธกิจของหน่วยงาน

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ และสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

The University provides Buddhist Studies integrated with modern sciences and creates Buddhist Innovation for the Development of Mentality and Society

พันธกิจ

1) ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของการเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ การเป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา โดยกระบวนการผลิตบัณฑิตจะบูรณาการร่วมกับพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการบริการวิชาการ และด้านทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีสติปัญญาและคุณธรรม ตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย

สติปัญญาและคุณธรรม หมายถึง ความรอบรู้วิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมตามหลักอริยวัฑฒิ 5 ประกอบด้วย ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญาและมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

2) วิจัยและพัฒนา

พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมควบคู่ไปกับกระบวนการเรียน การสอน การบริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนา ปัญญาและคุณธรรม การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนาโดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพนักวิจัย ผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ หรือพุทธ นวัตกรรมให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีความเป็นสากล และใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการผลิต บัณฑิต บริการวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อบูรณาการพระพุทธศาสนา กับศาสตร์สมัยใหม่ให้สู่ ภาคนปฏิบัติได้ อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

3) ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ส่งเสริมให้บุคลากรและ นิสิต มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีจิตอาสา ความเจริญงอกงาม ทางสติปัญญาและคุณธรรม การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ พัฒนาการบริการวิชาการที่เกิดจาก ประสพการณ์การปฏิบัติงานของบุคลากรและนิสิตร่วมกับภาคีเครือข่ายการบริการวิชาการในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและเสริมสร้างสันติสุขและความมั่นคง ของ ชุมชน วัด ท้องถิ่น และสังคม โดยใช้การปฏิบัติศาสนกิจและการบริการสังคมของนิสิต เป็นส่วนหนึ่งในการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพันธกิจ

4) ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ร่วมกับภาคีเครือข่าย ชุมชน วัด ท้องถิ่น หรือเครือข่ายความร่วมมือในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ สืบสาน ส่งเสริม พระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการศึกษาโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นกลไกเพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรวมทั้ง ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพและยั่งยืน

2. ยุทธศาสตร์ชาติที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานด้าน ววน. ของหน่วยงาน (โปรดเลือกเฉพาะยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของท่าน)

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง
เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกกระดับและทุกมิติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
เน้นการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติควบคู่กับการขยายโอกาสของประเทศไทยในเวทีโลก
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
คนไทยในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และมีคุณธรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
คำนึงถึงความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผ่านมาตรการต่างๆ ที่มุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์ต่อความยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
การปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”

3. วงเงินงบประมาณกองทุน ววน. ที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รวม 23,805,000 บาท (และโปรดระบุแผนงานให้สอดคล้องกับแผนงานของแผนด้าน ววน.)

ตารางที่ 1 วงเงินงบประมาณกองทุน ววน. ที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนงานตามแผนด้าน ววน.	ชื่อแผนงานที่ได้รับอนุมัติ	งบประมาณ (บาท)
แผนงาน P11 (S2) ขจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ โดยการเพิ่มโอกาส และยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่	แผนงาน งานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (กายภาพ)	8,863,000.00
แผนงาน P12 (S2) พัฒนานโยบายและต้นแบบสำหรับสังคมคุณธรรม การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน และการเสริมสร้างธรรมาภิบาล โดยใช้ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	แผนงาน งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข (ศีลกายภาพ)	4,500,000.00

ตารางที่ 1 งบประมาณประมาณกองทุน ววน. ที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ต่อ)

แผนงานตามแผนด้าน ววน.	ชื่อแผนงานที่ได้รับอนุมัติ	งบประมาณ (บาท)
P17 (S2) พัฒนาและประยุกต์ใช้มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อส่งเสริมคุณค่าและความงามของศิลปะและวัฒนธรรมให้เป็นทุนสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เป็นอารยะอย่างยั่งยืน และปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลง	แผนงาน งานวิจัยเพื่อความงอกงามด้านพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจ (จิตตภาวนา)	2,090,000.00
แผนงาน P13 (S2) พัฒนาเมืองน่าอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	แผนงาน งานวิจัยเพื่อพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ (ปัญญาภาวนา)	5,209,000.00
แผนงานเสริมสร้างความเข้มแข็ง	แผนงาน เสริมสร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการแผนงานและโครงการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)	1,087,000.00
รวมทั้งสิ้น		23,805,000.00

4. รายละเอียดรายแผนงาน

แผนงานที่ 1 งานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (กายภาพ)

จำนวนโครงการภายใต้แผนงาน 57 โครงการ

ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในบริบทสังคมร่วมสมัยเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยการบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อมโยงมิติทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตั้งแต่การดำรงชีพ ความปลอดภัย ความมั่นคงทางจิตใจ ไปจนถึงการบรรลุศักยภาพของตนเอง ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อย่างไรก็ตาม ภายใต้บริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ความต้องการของมนุษย์กลับมีความหลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ขณะที่ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัดและถูกกระจายอย่างไม่เท่าเทียม ส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความขัดแย้งในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ประกอบกับรูปแบบการบริโภคที่เน้นความสะดวกสบายและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของแนวคิดการพัฒนาแบบแยกส่วน และชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาองค์ความรู้เชิงบูรณาการที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อสร้างพุทธนวัตกรรมในการพัฒนาจิตใจและสังคม อันนำไปสู่ความจำเป็นในการพัฒนางานวิจัยที่ตอบโจทย์มนุษย์อย่างรอบด้านทั้งในระดับปัจเจกและสังคม

ในบริบทของประเทศไทย แม้ว่าจะมีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และความเปราะบางทางสังคมยังคงเป็นประเด็นท้าทายสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่อยู่ในพื้นที่ชนบท กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้สูงอายุ ซึ่งมีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการพื้นฐาน ประกอบกับสถานการณ์ด้านสุขภาพที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ทั้งโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โรคติดต่อ และปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งล้วนมีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรม การดำเนินชีวิตและบริบททางสังคม นอกจากนี้ การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็วของประเทศไทยยังส่งผลให้ภาระด้านสุขภาพและสวัสดิการเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกัน การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ แม้จะมีศักยภาพในการสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าให้กับชุมชน แต่ยังขาดการเชื่อมโยงองค์ความรู้ การจัดการเชิงระบบ และการขยายผลในระดับพื้นที่อย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนา ได้มุ่งพัฒนาองค์ความรู้จากพระไตรปิฎกด้วยวิธีสหวิทยาการและนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาทางสังคม ศิลธรรม และเศรษฐกิจของชุมชน โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการผลิตบัณฑิต การบริการวิชาการ และการพัฒนาสังคม ดังนั้น การพัฒนางานวิจัยที่บูรณาการหลักพุทธธรรมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำในระดับโครงสร้างของประเทศ

นอกจากประเด็นด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ประเทศไทยยังเผชิญกับความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า มลพิษทางอากาศและน้ำ การจัดการขยะ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงของระบบนิเวศ การพัฒนาเศรษฐกิจที่ขาดความสมดุลอาจนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในระยะยาว ดังนั้น แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เน้นการสร้างสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และ

สิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในบริบทนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้กำหนดบทบาทของตนในการเป็นมหาวิทยาลัยที่สร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม โดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานในการสร้างองค์ความรู้และขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การบูรณาการหลักธรรม เช่น ความพอเพียง ความเมตตา และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เข้ากับการวิจัยและนวัตกรรมสมัยใหม่ จึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย แผนงานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่และเชิงระบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของแผนงาน

- 1) เพื่อสร้างองค์ความรู้จากการวิจัยที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในทุกช่วงวัย โดยเน้นการตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานด้านการดำรงชีวิต ความปลอดภัย และสุขภาวะทั้งทางกายและจิตใจ เพื่อให้ประชาชนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนและมีความเป็นอยู่ที่ดียั่งยืน
- 2) เพื่อพัฒนาพุทธนวัตกรรมด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยคำนึงถึงการกระจายรายได้และการเติบโตอย่างสมดุลควบคู่กับคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- 3) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรมด้านการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสร้างจิตสำนึก การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ขอบเขตการศึกษา

แผนงานนี้มุ่งศึกษาวิจัยในประเด็นที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ โดยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การพักผ่อน และความปลอดภัยในชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างความสุขและความมั่นคงในการดำรงชีวิตของคนทุกช่วงวัย อีกทั้งมุ่งประยุกต์ใช้หลักการทางพระพุทธศาสนาในการบรรเทาความยากจน ส่งเสริมความเอื้ออาทร ความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างค่านิยมร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำ พร้อมทั้งพัฒนาแนวคิดเศรษฐกิจคุณธรรมที่เน้นจริยธรรม ความยั่งยืน และความเมตตาในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ยังครอบคลุมการวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อขจัดความยากจน สร้างรายได้ พัฒนาอาชีพ และแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน โดยใช้กลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนในระดับชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากผ่านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนากระบวนการจัดการทรัพยากรและวัสดุเหลือใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างต้นแบบและเครือข่ายการลดขยะในระดับสังคม และการส่งเสริมจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน รวมทั้งการศึกษาการป้องกันและลดปัญหาสุขภาพทั้งทางกายและจิต เช่น โรคไม่ติดต่อ โรคติดเชื้อ และปัญหาสุขภาพจิต เพื่อให้เกิดการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีเศรษฐกิจที่มั่นคง และมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

นียมคัพท

การพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง ะบวนการยกระดับความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านกาย จิตใจ สังคม และความมั่นคงในการดำรงชีวิต โดยครอบคลุมการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน การมีสุขภาวะที่ดี การเข้าถึงทรัพยากรและบริการที่จำเป็น ตลอดจนการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและความสุขอย่างยั่งยืน

การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง ะบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับบุคคล ชุมชน และสังคม โดยมุ่งเน้นการสร้างรายได้ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มมูลค่าทรัพยากร และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจที่คำนึงถึงคุณธรรม ความยั่งยืน และคุณภาพชีวิตของประชาชน

การพัฒนาสิ่งแวดล้อม หมายถึง ะบวนการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งลดผลกระทบเชิงลบจากกิจกรรมของมนุษย์ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลและความยั่งยืนของระบบนิเวศ

กายภาพนา หมายถึง การพัฒนากายให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง และมีวินัยในการดำรงชีวิต โดยเน้นการดูแลสุขภาพ การใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม และการดำรงชีวิตอย่างมีสติและสมดุลตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งทางร่างกายและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

เศรษฐกิจคุณธรรม หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความสมดุลระหว่างการแสวงหาประโยชน์กับการคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม ภายใต้หลักคุณธรรมและความยั่งยืน

พุทธนวัตกรรม หมายถึง การสร้างสรรค์องค์ความรู้ วิธีการ หรือรูปแบบการพัฒนาใหม่ที่บูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ชุมชน และสังคม โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม เชิงระบบ และเชิงคุณค่าอย่างยั่งยืน

เศรษฐกิจฐานราก หมายถึง ระบบเศรษฐกิจในระดับชุมชนหรือท้องถิ่นที่เน้นการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างรายได้และพัฒนาอาชีพ โดยมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความมั่นคงในระดับชุมชนอย่างยั่งยืน

แผนงานที่ 2 งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข (ศีลภาวนา)

จำนวนโครงการภายใต้แผนงาน 32 โครงการ

ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

การพัฒนาสังคมในมิติของศีลภาวนาเป็นกระบวนการสำคัญในการยกระดับคุณภาพของมนุษย์และสังคมให้ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยอาศัยหลักการทางพระพุทธศาสนาเป็นฐานในการพัฒนาพฤติกรรม จิตใจ และโครงสร้างทางสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสม การพัฒนาชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยการพัฒนา 4 มิติ ได้แก่ กาย ศีล จิต และปัญญา ซึ่งในมิติของศีลภาวนาเน้นการควบคุมพฤติกรรม และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีระเบียบ มีคุณธรรม และเคารพสิทธิของผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างสังคมที่สงบสุขและยั่งยืน การพัฒนาสังคมจึงมิใช่เพียงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง แต่ต้องครอบคลุมถึงการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศที่มุ่งสร้างคนให้เก่ง ดี และมีความสุข อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวม ดังนั้น การวิจัยและนวัตกรรมด้านศีลภาวนาจึงมีความจำเป็นในการสร้างองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาสังคมสันติสุขอย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตาม ภายใต้บริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 สังคมไทยและสังคมโลกกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ การแพร่ระบาดของยาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตลอดจนปัญหาสุขภาพและโรคอุบัติใหม่ที่สร้างความไม่มั่นคงในชีวิตของประชาชน ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังนำไปสู่ความรู้สึกไม่ปลอดภัยและความหวาดระแวงในสังคม ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความไว้วางใจในระบบสังคม นอกจากนี้ การเปิดรับวัฒนธรรมที่หลากหลายภายใต้บริบทโลกาภิวัตน์ยังทำให้เกิดความท้าทายในการรักษาอัตลักษณ์และคุณค่าทางศีลธรรมของสังคมไทย ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของการพัฒนาที่เน้นเพียงด้านเศรษฐกิจหรือเทคโนโลยี โดยขาดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้หลักศีลธรรมเป็นฐานในการฟื้นฟูและพัฒนาสังคมให้เกิดความสมดุลและสันติสุข

ด้วยเหตุนี้ แผนงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข (ศีลภาวนา) จึงมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ และพุทธนวัตกรรมที่สามารถเสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและขยายผลในระดับชุมชนและสังคม ทั้งในด้านการสร้างจิตอาสา การพัฒนาวิถีทางสังคม การสร้างชุมชนต้นแบบ และการเชื่อมโยงเครือข่ายศีลธรรมในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และโครงสร้างสังคมอย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การลดความขัดแย้ง การเสริมสร้างความยุติธรรม และการสร้างสังคมที่ปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านสันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง ดังนั้น แผนงานนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมสันติสุขอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของแผนงาน

1) เพื่อสร้างองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เหมาะสมของประชาชน โดยมุ่งส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ลดความขัดแย้ง และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- 2) เพื่อพัฒนาวิถีทางสังคมและต้นแบบชุมชนสันติสุข โดยใช้กระบวนการวิจัยในการเสริมสร้างจิตอาสา การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรบนฐานคุณธรรม
- 3) เพื่อขยายผลและเชื่อมโยงเครือข่ายศีลธรรมทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และนานาชาติ โดยใช้ ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ขอบเขตการศึกษา

แผนงานนี้มุ่งศึกษาวิจัยในประเด็นที่ครอบคลุมการพัฒนาสังคมสันติสุขบนฐานของศีลภาวนา โดยเน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เหมาะสมของบุคคล ชุมชน และสังคม ผ่านการประยุกต์ใช้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาสังคมร่วมสมัย เช่น ความขัดแย้ง ความรุนแรง อาชญากรรมไซเบอร์ ยาเสพติด และปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ควบคู่กับการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร มีความสามัคคี และเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ยังครอบคลุมการศึกษาการพัฒนาวิถีทางสังคม และชุมชนต้นแบบที่เข้มแข็งบนฐานคุณธรรม การสร้างจิตอาสาและการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาองค์กรและเครือข่ายศีลธรรมในระดับพื้นที่ ระดับชาติ และนานาชาติ ตลอดจนการขยายผลนวัตกรรมชุมชนเพื่อสร้างสังคมที่มีความเท่าเทียม เสมอภาค และปราศจากความรุนแรง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืนบนฐานของความปลอดภัยและสวัสดิภาพสาธารณะ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับพฤติกรรม และโครงสร้างสังคม อันนำไปสู่การสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

นิยามศัพท์

ศีลภาวนา หมายถึง การพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลให้มีความถูกต้อง ดีงาม และสอดคล้องกับหลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมุ่งควบคุมการกระทำทางกายและวาจาให้อยู่ในกรอบแห่งความไม่เบียดเบียน มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข

สังคมสันติสุข หมายถึง สภาพสังคมที่สมาชิกสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ ปราศจากความรุนแรงและความขัดแย้ง มีความยุติธรรม ความเสมอภาค และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีคุณธรรมและการเคารพสิทธิซึ่งกันและกันเป็นพื้นฐานสำคัญ

จิตอาสา หมายถึง จิตสำนึกของบุคคลที่มีความเสียสละ มีความเอื้ออาทร และสมัครใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยไม่หวังผลตอบแทนส่วนตน มุ่งสร้างคุณค่าให้แก่สังคมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

เครือข่ายศีลธรรม หมายถึง การรวมตัวของบุคคล ชุมชน หรือองค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิตตามหลักศีลธรรม โดยมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อสร้างสังคมสันติสุขอย่างต่อเนื่อง

ชุมชนสันติสุข หมายถึง ชุมชนที่มีความเข้มแข็ง สามารถจัดการตนเองได้บนฐานของคุณธรรมและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน โดยมีความเอื้ออาทร ความสามัคคี และสามารถลดความขัดแย้งหรือความรุนแรงได้อย่างยั่งยืน

แผนงานที่ 3 งานวิจัยเพื่อความงอกงามด้านพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจ (จิตตภาวนา)

จำนวนโครงการภายใต้แผนงาน 16 โครงการ ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

ในบริบทของโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ส่งผลให้มนุษย์ต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความเครียดจากการแข่งขัน ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความซับซ้อนของปัญหาชีวิตในโลกสมัยใหม่ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อตรงต่อสภาพจิตใจของมนุษย์ ทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิต เช่น ความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งในระดับบุคคลและสังคม ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนามนุษย์ในมิติของจิตหรือเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ หากขาดการพัฒนาด้านจิตใจควบคู่กันไป ย่อมทำให้การพัฒนาสังคมขาดความสมดุลและไม่สามารถนำไปสู่ความยั่งยืนได้ ดังนั้น การพัฒนาจิตใจหรือ “จิตตภาวนา” จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาสังคมในเชิงลึกได้อย่างแท้จริง

ในอีกด้านหนึ่ง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และองค์ความรู้สมัยใหม่ ได้ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความท้าทายต่อองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับพุทธิปัญญา หลักธรรมในพระไตรปิฎก และแนวคิดทางศาสนา ปรัชญา จิตวิทยา และภาษา ซึ่งถูกตั้งคำถามถึงความสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ หรือถูกตีความคลาดเคลื่อนจากหลักการดั้งเดิม การขาดกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบเพื่ออธิบาย วิเคราะห์ และพัฒนาองค์ความรู้เหล่านี้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงอาจนำไปสู่ความเข้าใจที่ผิดพลาดและการใช้หลักธรรมอย่างไม่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้ การบูรณาการองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ผ่านกระบวนการวิจัยและนวัตกรรม จึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้าง “พุทธิปัญญา” ที่สามารถตอบโจทย์สังคมร่วมสมัย และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้อย่างแท้จริง ทั้งในระดับบุคคลและสังคม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีพันธกิจด้านการศึกษาพระพุทธศาสนาและการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาสังคม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาปัญญา โดยมุ่งส่งเสริมการวิจัยที่สามารถนำหลักธรรมในพระไตรปิฎก คัมภีร์ทางศาสนา และองค์ความรู้ด้านปรัชญา จิตวิทยา และภาษา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม แผนงานวิจัยเพื่อความงอกงามด้านพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจ (จิตตภาวนา) จึงถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ พัฒนานวัตกรรม และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต ความเข้าใจชีวิต และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มุ่งเน้นการสร้างสังคมที่มีคุณภาพและสมดุล ดังนั้น แผนงานนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนามนุษย์และสังคมไทยให้ก้าวสู่ความยั่งยืนบนฐานของปัญญาและจิตใจที่เข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ของแผนงาน

1) เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านพุทธิปัญญา โดยศึกษาหลักคำสอนในพระไตรปิฎก คัมภีร์ทางศาสนา และทฤษฎีทางปรัชญา จิตวิทยา และภาษา เพื่อนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและตอบ
 โจทย์ความท้าทายของสังคมร่วมสมัย

2) เพื่อพัฒนารูปแบบและพุทธนวัตกรรมด้านการพัฒนาจิตใจ โดยบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต ความสงบ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม

3) เพื่อยกระดับและขยายเครือข่ายการเรียนรู้และการปฏิบัติด้านจิตตภาวนา ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นกลไกในการสร้างความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ขอบเขตการศึกษา

แผนงานนี้มุ่งศึกษาวิจัยในประเด็นที่ครอบคลุมการพัฒนาพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจตามแนวทางจิตตภาวนา โดยเน้นการศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎก คัมภีร์ทางศาสนา และทฤษฎีทางปรัชญา จิตวิทยา และภาษา เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคมให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม ควบคู่กับการศึกษารูปแบบและกระบวนการพัฒนาจิตใจ เช่น การเจริญสติ การปฏิบัติกรรมฐาน และการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต ทั้งในระดับบุคคลและสังคม นอกจากนี้ยังครอบคลุมการบูรณาการองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาพุทธนวัตกรรมด้านจิตใจ การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสันติ การอนุรักษ์และสืบสานองค์ความรู้ด้านภาษา วรรณคดี ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืน

นิยามศัพท์

จิตตภาวนา หมายถึง กระบวนการพัฒนาจิตใจให้มีความสงบ มั่นคง และมีปัญญา โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การเจริญสติและการปฏิบัติกรรมฐาน รวมถึงการบูรณาการแนวคิดทางจิตวิทยาและศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตและการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล

พุทธิปัญญา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเชิงลึกที่เกิดจากการศึกษาหลักคำสอนในพระไตรปิฎก คัมภีร์ทางศาสนา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมุ่งเข้าถึงความจริงของชีวิต และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

การพัฒนาจิตใจ หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างคุณภาพของจิตให้มีความเข้มแข็ง มีสติ สมาธิ และสามารถควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสุข ความสงบ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

พุทธนวัตกรรมด้านจิตใจ หมายถึง แนวคิด วิธีการ หรือเครื่องมือใหม่ที่เกิดจากการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อใช้ในการพัฒนาจิตใจ เสริมสร้างสุขภาวะทางจิต และแก้ไขปัญหาทางจิตใจของมนุษย์ในบริบทสังคมร่วมสมัย

สุขภาวะทางจิต หมายถึง สภาวะที่บุคคลมีความสมดุลทางอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม สามารถเผชิญกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงของชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความพึงพอใจในชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

แผนงานที่ 4 งานวิจัยเพื่อพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ (ปัญญาภาวนา)

จำนวนโครงการภายใต้แผนงาน 37 โครงการ

ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

ในบริบทของโลกยุคปัจจุบันที่ถูกอธิบายว่าเป็นสังคมแห่งความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความคลุมเครือ หรือที่เรียกว่า VUCA World การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อระบบ การศึกษาและการเรียนรู้ของมนุษย์ในทุกระดับ ทำให้รูปแบบการเรียนรู้แบบเดิมไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสติปัญญาและ ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ยังคงเน้นการจดจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการปรับตัวต่อ สถานการณ์จริง ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่าง “การเรียนรู้” กับ “การใช้ชีวิตจริง” อย่างชัดเจน ดังนั้น การพัฒนา การศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน จึงเป็นกลไกสำคัญในการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ที่สามารถสร้าง ผู้เรียนให้มีศักยภาพในการคิด วิเคราะห์ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนา ประเทศในระยะยาว

ขณะเดียวกัน ระบบการศึกษาไทยยังเผชิญกับความท้าทายสำคัญทั้งในด้านความเหลื่อมล้ำทางการเข้าถึง การศึกษา การขาดคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ และการไม่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนที่ขาดโอกาสหรือหลุดออกจากระบบการศึกษา ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัด ของการพัฒนาการศึกษาที่เน้นเพียงโครงสร้างหรือเนื้อหาวิชา โดยขาดการพัฒนามิติของปัญญา ทักษะ และ คุณลักษณะภายในของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ด้วยเหตุนี้ แนวคิด “ปัญญาภาวนา” ซึ่งมุ่งพัฒนาสติปัญญาและการ เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบตามหลักพระพุทธศาสนา จึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพ การศึกษา โดยการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลและยั่งยืน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา พระพุทธศาสนาและสังคม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการเป็นมหาวิทยาลัยที่บูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์ สมัยใหม่และสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม แผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาสติปัญญาและ การเรียนรู้ (ปัญญาภาวนา) จึงถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาเชิงพุทธบูรณาการ โดย มุ่งสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และระบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนากำลังคนในอนาคต สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาการเรียนรู้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ ยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายด้านการศึกษาที่มีคุณภาพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น แผนงานนี้จึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งในการยกระดับระบบการศึกษาไทยให้สามารถผลิตผู้เรียนที่มีปัญญา มีทักษะ และมีคุณธรรม สามารถ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของแผนงาน

1) เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ โดยบูรณาการหลักพระพุทธศาสนากับ ศาสตร์ด้านการศึกษา ปรัชญา จิตวิทยา และเทคโนโลยี เพื่อยกระดับกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบท ของโลกยุคใหม่

2) เพื่อพัฒนารูปแบบ นวัตกรรม และระบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้ง ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย รวมถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ ของทุกกลุ่มเป้าหมาย

3) เพื่อยกระดับและขยายผลการพัฒนาการเรียนรู้อุทิศปฏิบัติจริงในระดับสถาบันการศึกษา ชุมชน และเครือข่ายวิชาการ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยใช้กระบวนการวิจัยและนวัตกรรมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

ขอบเขตการศึกษา

แผนงานนี้มุ่งศึกษาวิจัยในประเด็นที่ครอบคลุมการพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ตามแนวทางปัญญาภวานา โดยเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์ด้านการศึกษา ปรัชญา จิตวิทยา และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาและออกแบบระบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อบริบทของโลกยุคใหม่ที่มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ครอบคลุมการศึกษาการพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย การพัฒนาหลักสูตรและศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา การยกระดับโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนที่ขาดโอกาสหรือหลุดออกจากระบบ รวมถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การปรับตัว และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืน

นิยามศัพท์

ปัญญาภวานา หมายถึง กระบวนการพัฒนาสติปัญญาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการรู้เท่าทันตามความเป็นจริง โดยอาศัยการเรียนรู้เชิงวิเคราะห์ การไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

สติปัญญา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ผ่านประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ และการสะท้อนคิด โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนรู้เชิงพุทธบูรณาการ หมายถึง การออกแบบและดำเนินกระบวนการเรียนรู้โดยผสมผสานหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

นวัตกรรมการเรียนรู้ หมายถึง รูปแบบ วิธีการ หรือเครื่องมือใหม่ที่พัฒนาขึ้นเพื่อยกระดับประสิทธิภาพของการเรียนรู้ โดยสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง มีทักษะที่จำเป็น และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสังคม

การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิตของบุคคล ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

บทที่ 2 วิธีการดำเนินงาน

1. กระบวนการรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการ (ภาพรวมหน่วยงาน)

มหาวิทยาลัย โดยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่รับผิดชอบในการรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดกระบวนการออกเป็น 4 กระบวนการ 10 กิจกรรม คือ

กระบวนการที่ 1 จัดทำประกาศรับข้อเสนอโครงการ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 จัดทำประกาศรับข้อเสนอโครงการและแจ้งให้หัวหน้าส่วนงานและนักวิจัยทราบ

กิจกรรมที่ 2 ประชุมชี้แจงรายละเอียดให้นักวิจัยทราบผ่านระบบออนไลน์

กระบวนการที่ 2 พัฒนาข้อเสนอโครงการ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 จัดอบรมให้ความรู้แก่นักวิจัยในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยตามภูมิภาค

กิจกรรมที่ 2 ยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้น ผ่านระบบสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

กระบวนการที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองข้อเสนอโครงการ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 มหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาที่ยื่นขอ

กิจกรรมที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองข้อเสนอโครงการ พร้อมให้ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมที่ 3 นักวิจัยแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนส่งในระบบ ORIIS

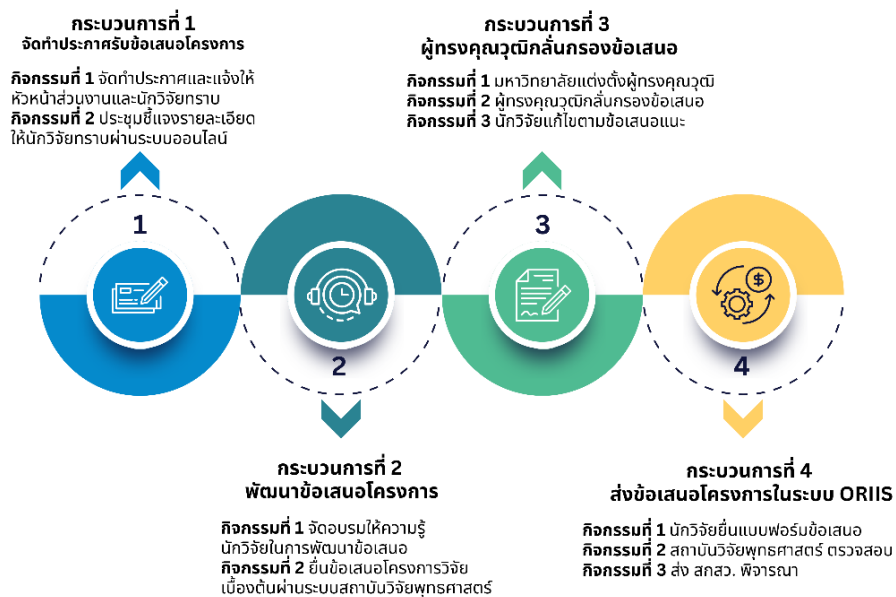
กระบวนการที่ 4 ส่งข้อเสนอโครงการในระบบ ORIIS ประกอบด้วย 3 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 นักวิจัยยื่นแบบฟอร์มข้อเสนอโครงการวิจัยและนวัตกรรม ฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) ในระบบ ORIIS

กิจกรรมที่ 2 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

กิจกรรมที่ 3 ส่ง สกสว. พิจารณา

กระบวนการรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการ

แผนภาพที่ 1 กระบวนการรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการ

2. กระบวนการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ และผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

มหาวิทยาลัย โดยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณร่วมกับกองคลังและทรัพย์สิน สำนักงานอธิการบดี เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดกระบวนการออกเป็น 4 กระบวนการ 9 กิจกรรม คือ

กระบวนการที่ 1 การตั้งเรื่องเบิกงบประมาณ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 นักวิจัยรายงานความก้าวหน้าต่อผู้ทรงคุณวุฒิ และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

กิจกรรมที่ 2 นักวิจัยยื่นเอกสารเพื่อขอเบิกงบประมาณ

กระบวนการที่ 2 การเบิกงบประมาณ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนตั้งเรื่องเบิกงบประมาณเพื่อให้อธิการบดีอนุมัติ

กิจกรรมที่ 2 เมื่ออธิการบดีอนุมัติ กองคลังและทรัพย์สินโอนงบประมาณให้นักวิจัย

กระบวนการที่ 3 การใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 นักวิจัยใช้จ่ายงบประมาณตามกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

กิจกรรมที่ 2 นักวิจัยจัดทำรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณ

กระบวนการที่ 4 การสรุปค่าใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 นักวิจัยยื่นเอกสารการใช้จ่ายงบประมาณให้สถาบันวิจัยและกองคลังและทรัพย์สิน

กิจกรรมที่ 2 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์และกองคลังและทรัพย์สิน ตรวจสอบความถูกต้องของ

ข้อมูล

กิจกรรมที่ 3 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์แจ้งให้นักวิจัยทราบ

กระบวนการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ

แผนภาพที่ 2 กระบวนการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ

3. การปรับแผนการดำเนินงาน และ/หรือ งบประมาณระหว่างปี

ไม่มี มี ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่..... (โปรดแสดงหลักฐานในภาคผนวก)

เปลี่ยนแปลงงบประมาณ โปรดอธิบาย.....

เนื่องด้วย นางสาวอรรวรรณ เกษสังข์ ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ทำโครงการวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักธรรมพยานกับพุทธวิธีการสอนและการสอนร่วมสมัยเพื่อบ่มเพาะยุวนักวิจัย” จำนวน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) ภายหลัง นางสาวอรรวรรณ เกษสังข์ ได้พ้นสภาพจากการเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย ประกอบกับผู้วิจัยไม่อนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการโครงการแทน มหาวิทยาลัยจึงได้มีหนังสือ อว 800.14/003 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2569 เพื่อขออนุมัติยุติโครงการวิจัยดังกล่าว และคืนเงินงบประมาณจำนวน 50,000 บาท ให้ สกสว ต่อไป

เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์/ผลผลิต โปรดอธิบาย.....

บทที่ 3 ผลการศึกษา

3.1 โปรดระบุความสอดคล้องของแผนงานกับพันธกิจของหน่วยงาน

ตารางที่ 2 ความสอดคล้องของแผนงานกับพันธกิจของหน่วยงาน

ชื่อแผนงาน	ความสอดคล้องกับพันธกิจ
1. งานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (ภายภาวนา)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ พันธกิจข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ พันธกิจข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ พันธกิจข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ พันธกิจข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
2. งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข (ศิลปภาวนา)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ พันธกิจข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ พันธกิจข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ พันธกิจข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ พันธกิจข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
3. งานวิจัยเพื่อความงอกงามด้านพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจ (จิตตภาวนา)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ พันธกิจข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ พันธกิจข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ พันธกิจข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ พันธกิจข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ (ปัญญาภาวนา)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ พันธกิจข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ พันธกิจข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ พันธกิจข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ พันธกิจข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
5. เสริมสร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการแผนงานและโครงการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ พันธกิจข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ พันธกิจข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ พันธกิจข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ พันธกิจข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

3.2 จากตารางข้างต้น โปรดวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการดำเนินงานที่สำคัญและตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ในระดับแผนงาน

- วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน
- วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงาน

แผนงานที่ 1 งานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (กายภาพนา)

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 1

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมายของมหาวิทยาลัย	พันธกิจของมหาวิทยาลัย
การจัดการท่องเที่ยวสายมูเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนรอบวัดพระเกจิอาจารย์และพระศักดิ์สิทธิ์ในจังหวัดนครสวรรค์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาที่บูรณาการกับการพัฒนาชุมชน วัด ท้องถิ่น และสังคมอย่างยั่งยืน ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสาน และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม
การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างความรอบรู้ทางสุขภาพและการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพภายใต้หลักภูวนา 4 ของพระสงฆ์ในจังหวัดน่าน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การพัฒนากลไกเชิงพุทธบูรณาการในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การพัฒนาศูนย์วิจัยต้นแบบเชิงสร้างสรรค์เพื่อตอบโจทยยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.1 มีระบบและกลไกการบริหารงานวิจัยที่ได้มาตรฐาน ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
นวัตกรรมชุมชน : การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.2 ผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
นวัตกรรมการพัฒนากระบวนการย้อมสีพื้นผ้าไหมท้องถิ่นผ้าไหมพื้นเมืองโคราชอย่างครบวงจร	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการขยะเป็นศูนย์ด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน วัดป่าเลไลยก์ จังหวัดสุพรรณบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยสีเขียว ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
กระบวนการเสริมสร้างพลังทางสังคมต่อการปฏิบัติการบริหารกล้ามเนื้อมือของผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเตียงในตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
พุทธนวัตกรรมการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทแหล่งโบราณคดีทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดหนองคาย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฯ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
การเสริมสร้างสัมมาชีพการประดิษฐ์โคมแสนดวงอัตลักษณ์ชุมชนสำหรับผู้สูงอายุในเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
นวัตกรรมการเชิงพุทธ : การสร้างสรรค์งานพุทธศิลปกรรมระดับกระจกล้านนา เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้แก่ชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฯ ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
การขับเคลื่อนนิเวศวัฒนธรรมบนฐานการพัฒนาชุมชนบ้านเกาะใหญ่ อำเภอกระแสนินทร์ จังหวัดสงขลา ด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การส่งเสริมสมานฉันท์เพื่อเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุขผู้ด้อยโอกาสในชุมชนตำบลบางแม่นาง จังหวัดนนทบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
ระบบสารสนเทศเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืนในพื้นที่ตำบลบ้านบัว อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
กลไกการขับเคลื่อนเครือข่ายเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรสินของวัดในจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
พุทธนวัตกรชุมชน : รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดเชียงใหม่	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การพัฒนาการเรียนรู้ศิลปะ 5 ด้วยนวัตกรรมการละครพุทธเกษตรตอลทีในเด็กบกพร่องทางการได้ยิน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
การพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมชุมชนโบราณถิ่นเดิมโคราชโดยพลังสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรเพื่อการอนุรักษ์ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันออก (ถนนหมายเลข 12) ประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ✓ 4.2 ผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายศิลปวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
การยกระดับนวัตกรภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เอกเขนกุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.1 พุทธนวัตกรเพื่อการอนุรักษ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
การพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและสินค้าจากอัตลักษณ์ชุมชน ในจังหวัดจันทบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.1 พุทธนวัตกรเพื่อการอนุรักษ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
การสร้างตัวแบบกิจกรรมเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันให้แก่แก่นนำเยาวชนในสภาวะ แปลกแยกในสังคมสมัยใหม่จังหวัดลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยว “เสื่อเส่ว” เชียงพุทธเพื่อสร้างอาชีพ เศรษฐกิจฐานรากที่ยั่งยืนในจังหวัดศรีสะเกษ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
การสร้างนวัตกรรมและเพิ่มมูลค่าพญานาค จากปูนปั้นผสมตามหลักพุทธศิลป์ของ หมู่บ้าน OTOP เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ ท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรม พัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนาข้อ ✓ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม
การพัฒนาศิลปหัตถกรรมสร้างสรรค์จากภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐาน รากตามแนวพุทธในพื้นที่อำเภอ พระนครศรีอยุธยา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
การยกระดับเศรษฐกิจชุมชนสู่เศรษฐกิจ คุณธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน บางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัด จันทบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการด้าน สุขภาพสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือ ตอนบน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.3 ผลงานวิจัยได้รับการ ตีพิมพ์ระดับชาติ/นานาชาติ ✓ 2.4 ผลงานวิจัยได้รับการ อ้างอิงหรือใช้ประโยชน์ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
การพัฒนาสร้อยเชือกกรมลายประยุกต์จาก องค์ประกอบพุทธศิลป์ “ตัวมกรกายพวง อุบะและทักษทอ” ในชุมชนเรือนแก้วพระพุทธ ชินราช	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรม พัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
ผ้าทอกะเหรี่ยง: อัตลักษณ์ คุณค่า และการ สร้างรายได้ชุมชนบนตลาดออนไลน์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
กระบวนการส่งเสริมสัมมาชีพผ่านการทอผ้า แขวของชาวกูย จังหวัดสุรินทร์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปปะ และวัฒนธรรม
ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมทาง วัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของชุมชนเมือง เก่าพิจิตร อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยสีเขียว 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปปะ และวัฒนธรรม
การพัฒนาระบบเสริมสร้างสุขภาวะลด ภาวะแทรกซ้อนโรคเบาหวานของผู้พิการ ทางการเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การยกระดับคุณภาพสินค้าผ้าขาวม้าทอมือ และบริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุ บ้านหลวงศิริ ตำบลหนองบัวแดง อำเภ หนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปปะและ วัฒนธรรม
โคชาวลำพูน : พระโคแรกนาขวัญ การ พัฒนาสินค้าที่ระลึกเพื่อการอนุรักษ์เชิง ประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวจังหวัด ลำพูน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปปะ และวัฒนธรรม
Tech-Inclusion: การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ ยกระดับการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการ บริหารราชการส่วนท้องถิ่นยุคดิจิทัล	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การสร้างมนโสำนึกผ่านเวทีสนทนาถอด บทเรียน : สภาพ กินทรุ-อยู่แวง-ชี้เก็ยจ-หนึ เยอะ-โรคมก ผลจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล ในสังคมไทย จังหวัดลำพูน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
การพัฒนาอาชีพกลุ่มเปราะบางที่เป็น ผู้สูงอายุ ในตำบลอ่างศิรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
การจัดการความรู้ป่านานตามแนวพระราชดำริสู่การพัฒนาพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยสีเขียว 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
ผ้าบาติก : ชุมชนนวัตวิถีเชิงพุทธเพื่อยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนเมืองปักษ์จังหวัดนครราชสีมา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
กลไกการยกระดับศักยภาพทางการตลาดและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรมยั่งยืนจังหวัดลำพูนสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน บนฐานเศรษฐกิจคุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนขนาดย่อมและยกระดับการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนด้วยนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
เยือนโบราณบ้านไทเลย : การอนุรักษ์เพื่อการเรียนรู้และการสร้างมูลค่าเศรษฐกิจชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ✓ 1.4 มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
บทบาทการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมในกลุ่มน้ำหมั้นของโรงเรียนผู้สูงอายุใบบุญ วัดโพธิ์ชัย อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 4.2 ผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายศิลปวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
วังปลาหน้าวัด : รูปแบบการปลูกจิตสำนึกและฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลำน้ำพองอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยสีเขียว ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชนเพื่อการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยตามหลักภาวนา4 ในจังหวัดอุบลราชธานี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
การพัฒนาสุขภาวะองค์กรรวมวิถีพุทธของนิสิตอาเซียน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมอุดมสุข	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 1.4 มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
พฤติกรรมการสร้างความตระหนักรู้ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรกลุ่มน้ำจาง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยสีเขียว 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การพัฒนาเครือข่ายกลไกการตลาดอินทผาลัมของเกษตรกรวิถีพุทธในจังหวัดขอนแก่น	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
ชุมชนพุทธนวัตกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจฐานรากตลาดประมงพื้นบ้าน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
พุทธศิลป์สร้างสรรค์: การออกแบบงานพุทธศิลปกรรมด้วยวัสดุธรรมชาติและสิ่งเหลือใช้ของกลุ่มศิลปินรุ่นใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมการอนุรักษ์ ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยสีเขียว 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
การพัฒนานวัตกรรมพุทธศิลปกรรมล้านนาจากเซรามิก อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมการอนุรักษ์ ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
แนวทางการส่งเสริมสัมมาชีพของเกษตรกรบนพื้นฐานชุมชนนิเวศวิถีในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยสีเขียว 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบสร้างสรรค์ประเพณีบุญบั้งไฟจังหวัดยโสธร	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมการอนุรักษ์ 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
	✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนาฯ	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
บูรณาการวิทยาศาสตร์เพื่อกลับมาใช้ใหม่ใน การสร้างสรรคงานพุทธศิลป์กรรมล้านนา	✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยสีเขียว	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
การพัฒนาระบบและกลไกขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนศูนย์ จัดการขยะชุมชนวิถีพุทธ เทศบาลตำบล เกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยสีเขียว ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การพัฒนาชุมชนชาติพันธุ์บนพื้นที่ วัฒนธรรมไทยทรงดำชุมชนเขาย้อยจังหวัด เพชรบุรี	✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนาที่บูรณาการ กับการพัฒนาชุมชน วัด ท้องถิ่น และสังคมอย่างยั่งยืน ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ สืบสาน และส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานภายใต้แผนงานที่ 1 (กายภาวนา) มีความสอดคล้องกับเป้าหมายและพันธกิจของมหาวิทยาลัยในระดับ สูงมาก โดยเฉพาะในด้าน การบริการวิชาการแก่สังคม (ข้อ 3) และ การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (ข้อ 4) ซึ่งปรากฏชัดเจนในโครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการด้าน มหาวิทยาลัยสีเขียว (5.1) เข้ากับวิถีชุมชนผ่านการจัดการสิ่งแวดล้อมและขยะสะท้อนถึงการนำพุทธนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้เพื่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 4 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 1

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. การบูรณาการหลักธรรมอย่างเป็นรูปธรรม มีการนำหลัก “กายภาวนา” และ “ภาวนา 4” มาใช้เป็นฐานในการพัฒนาสัมมาชีพและสุขภาพอย่างชัดเจน 2. เครือข่ายภาคีกว้างขวาง มีความร่วมมือกับชุมชนวัด และกลุ่มชาติพันธุ์ในหลายภูมิภาค (น่าน, ลำพูน, ไคราช, สุพรรณบุรี ฯลฯ) 3. ความหลากหลายของประเด็นวิจัย ครอบคลุมทั้งด้านการท่องเที่ยวเชิงศรัทธา สินค้าอัตลักษณ์ การ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกระจายตัวเชิงพื้นที่ โครงการกระจายอยู่ทั่วประเทศ ทำให้การกำกับติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมของแผนงานมีความซับซ้อน 2. การจัดการฐานข้อมูลกลาง บางโครงการยังขาดการเชื่อมโยงระบบสารสนเทศที่เป็นเอกภาพ ทำให้การส่งต่อความรู้ระหว่างพื้นที่ทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ 3. งบประมาณและทรัพยากร โครงการส่วนใหญ่มีขนาดเล็กและมีระยะเวลาจำกัด อาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการพัฒนานวัตกรรมที่มีความซับซ้อนสูง

จัดการขยะ และการดูแลกลุ่มเปราะบาง ทำให้ตอบ โจทย์ความต้องการของพื้นที่ได้ครอบคลุม	
โอกาส 1. นโยบาย Soft Power และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กระแสความสนใจใน “การท่องเที่ยวสายมู” และ สินค้าอัตลักษณ์วัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวทางของ ภาครัฐ 2. แรงแหนงจากท้องถิ่น (อปท.) องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีความพร้อมในการสนับสนุนงบประมาณ ต่อเนื่องหากเห็นผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนในพื้นที่ 3. เทคโนโลยีดิจิทัล การเติบโตของตลาดออนไลน์เป็น โอกาสสำคัญในการยกระดับสินค้าชุมชนและผ้าทอให้ เข้าถึงกลุ่มลูกค้าในวงกว้าง	อุปสรรค 1. ข้อจำกัดด้านความรู้ดิจิทัล กลุ่มเป้าหมายหลัก เช่น ผู้สูงอายุและเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกล อาจมีข้อจำกัด ในการเข้าถึงและใช้งานเทคโนโลยีสมัยใหม่ 2. ความผันผวนทางเศรษฐกิจและภัยธรรมชาติ สภาวะเศรษฐกิจซบเซาและปัญหาการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อรายได้และ การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน 3. ความยั่งยืนหลังจบโครงการ ความเสี่ยงในการ หยุดชะงักของกิจกรรมในพื้นที่ หากชุมชนหรือ เครือข่ายในพื้นที่ไม่เข้มแข็งพอที่จะดำเนินการต่ด้วย ตนเอง

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมและการบริหารจัดการแผนงานที่ 1 (กาย
 ภาวนา) ได้ว่า จุดแข็งที่สำคัญที่สุดคือการมีทุนทางวัฒนธรรมและเครือข่ายความร่วมมือเชิงพื้นที่ที่เข้มแข็ง
 โดยเฉพาะการบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้ากับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับ
 โอกาสจากนโยบายการผลักดัน Soft Power ของภาครัฐและความตื่นตัวของสังคมต่อการท่องเที่ยวเชิงศรัทธา
 อย่างไรก็ตาม แผนงานดังกล่าวยังมีจุดอ่อนในด้านกระบวนการกำกับติดตามโครงการที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่
 ห่างไกล และการจัดการระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ที่ยังขาดความเป็นเอกภาพในภาพรวม ในขณะเดียวกัน
 อุปสรรคภายนอกที่สำคัญคือปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลของกลุ่มเป้าหมายในภาคการเกษตรและกลุ่ม
 ผู้สูงอายุ รวมถึงความเสี่ยงด้านความต่อเนื่องของโครงการภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาการสนับสนุนงบประมาณวิจัย
 ดังนั้น แนวทางการบริหารจัดการในระยะต่อไปจึงควรเน้นการประยุกต์ใช้จุดแข็งด้านเครือข่ายภาคี “บวร” (บ้าน
 วัด โรงเรียน/ราชการ) เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม พร้อมทั้งสร้างรูปแบบ
 การบริหารจัดการทรัพยากรชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ เพื่อยกระดับจากโครงการวิจัยเชิงทดลองสู่การเป็นโมเดล
 วิสาหกิจชุมชนคุณธรรมที่ยั่งยืนในระยะยาว

แผนงานที่ 2 งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข (ศีลภาวนา)

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 2

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมายของมหาวิทยาลัย	พันธกิจของมหาวิทยาลัย
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเมืองต้นแบบ: การพัฒนาระบบและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยการมีส่วนร่วมของ “บวร”	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
ชุมชนต้นแบบจิตอาสารักถิ่น : กระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจิตอาสารักถิ่นสู่สังคมสันติสุขอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
นวัตกรรมชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอเมืองน่าน บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การแข่งขันเชิงพาณิชย์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฯ ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
การพัฒนาชุมชนต้นแบบเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร ของคน 3 วัยในจังหวัดสุรินทร์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีโดยใช้ปัญญาและคุณธรรมเป็นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
วัดต้นแบบ: การพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพย์สินของวัดในจังหวัดอ่างทอง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ ✓ 2.1 มีระบบและกลไกการบริหารงานวิจัยที่ได้มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม
พุทธนวัตกรรมเพื่อสร้างสันติสุขแบบยั่งยืนสำหรับชุมชน : กรณีศึกษา ชุมชนวัดปราสาทสูง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบครอบครัวไทย ไร้ความรุนแรงเชิงพุทธในจังหวัด นครราชสีมา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ภูมิ ปัญญาเกาะลัดอีแท่นและพื้นที่เชื่อมโยงทาง วัฒนธรรมในอำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
ชุมชนต้นแบบคนอีสานรักถิ่น : กระบวนการ สร้างการรับรู้ความเป็นคนถิ่นอีสานของ ชุมชนารวมเมืองชุมแพเพื่อยกระดับความ เป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.2 ผลการดำเนินงานร่วมกับ เครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมฯ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
การพัฒนาศักยภาพพลังเยาวชนต้นแบบ สร้างสันติสุขในพื้นที่พุทธศาสนา 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การถอดบทเรียนจิตอาสาอย่างยั่งยืนของชุด รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านตามแนว ชายแดนจังหวัดเลย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
เขียนแสนชุมชนแห่งการเรียนรู้ : กระบวนการสร้างสรรค์เมืองบนความ หลากหลายทางนิเวศวิทยาวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 1.4 มีทรัพยากรและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
การพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตอาสาของพระ ธรรมทูตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน ต่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.3 อาจารย์มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญ และสามารถบูรณาการ ฯ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
กติกาสุนัข : การจัดการชุมชนเพื่อการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติร่วมในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำบึง ละหาน จังหวัดชัยภูมิ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
	✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยสีเขียว	
นวัตกรรมการเชิงพุทธที่มีต่อการส่งเสริมจิต สาธารณะของประชาชนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนาฯ	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมของเด็กและ เยาวชนสามจังหวัดชายแดนใต้สู่การ สร้างสรรค์สังคมสันติสุข	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
กลไกการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มคน ไร้สัญชาติ บ้านแก่งทรายมูล อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่	✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนาฯ	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การพัฒนาเยาวชนต้นแบบจิตสำนึกความ เป็นพลเมืองแบบมีส่วนร่วมของภาคี เครือข่ายเพื่อสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืนในจังหวัดแพร่	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยสีเขียว	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
พุทธนวัตกรรมการ : ชุมชนพุทธวิถีปราสาท โรคนาศาลในอีสานใต้	✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมการเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม
การเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนเพื่อการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ยั่งยืน ใน จังหวัดชลบุรี	✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยสีเขียว	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
“ซอฟต์แวร์เวอร์” การขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะท้องถิ่นและการจัดการขยะใน จังหวัดชัยภูมิ	✓ 5.1 ระบบบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยสีเขียว ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การพัฒนาชุดกิจกรรมการคงอยู่ในการ ทำงานอาสาสร้างเสริมสุขภาวะพระสงฆ์ของ พระคิลานุปัฏฐาก	✓ 1.3 อาจารย์มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญ และสามารถบูรณาการ ฯ	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
	✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา	
อัตลักษณ์ร่วมสมัย : การดำรงอยู่ของชุมชน ชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วย อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี	✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 4.2 ผลการดำเนินงานร่วมกับ เครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมฯ	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม
การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้าน รักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนใน ตำบล พระประโทน จังหวัดนครปฐม	✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์เพื่อ เสริมสร้างการพัฒนาจิตและปัญญาโดยใช้วัด เป็นฐาน	✓ 1.4 มีทรัพยากรและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
การบริหารจัดการโรงเรียนวัดในเขตอำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี สู่ความเป็นเลิศ ด้านคุณธรรม	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
อภิธมาจาร : กระบวนการพัฒนาบุคลากร ทางด้านอริยบทหลักของพระสงฆ์ในจังหวัด ศรีสะเกษ	✓ 1.3 อาจารย์มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญ และสามารถบูรณาการ ฯ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
รูปแบบการสร้างสังคมสันติสุขตามโครงการ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนในอำเภอมัท วา จังหวัดสมุทรสงคราม	✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์กรวิถีพุทธ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การจัดการมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน ชาติพันธุ์กะเหรี่ยง บ้านบางกลอย จังหวัด เพชรบุรี	✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการ อนุรักษ์ฯ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม
การพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุวิถีพุทธของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านชุมชน	✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
วัดบุญบันเทิงบ้านบางแพ่งแรดตำบลคลองน้อยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม	
กลไกส่งเสริมความเสมอภาคในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของชาวไทยและต่างด้าว ในพื้นที่ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานภายใต้แผนงานที่ 2 (ศีลภาวนา) มุ่งเน้นการสร้างสันติสุขเชิงโครงสร้างและการจัดทำกติกาทางสังคม โดยมีความสอดคล้องอย่างมีนัยสำคัญกับ เป้าหมายที่ 3.1 และ 3.2 ในด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสังคมที่ยั่งยืนและการบริการวิชาการเชิงบูรณาการ นอกจากนี้ยังปรากฏความเชื่อมโยงที่ชัดเจนกับ เป้าหมายที่ 5.3 ในการนำระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธและโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนสันติสุขในพื้นที่ที่พหุวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งสะท้อนถึงการบรรลุพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ข้อ โดยเฉพาะการส่งเสริมพระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับการพัฒนาพลเมืองให้มีระเบียบวินัยและจริยธรรมเป็นรากฐาน

ตารางที่ 6 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 2

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. โมเดลการทำงานเชิงรุกแบบ “บวร” มีการดึงภาคีเครือข่าย บ้าน วัด และโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงและสร้างกติกาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ความเชี่ยวชาญในพื้นที่เปราะบาง ทีมวิจัยมีองค์ความรู้และทักษะในการเข้าถึงพื้นที่ความขัดแย้งและกลุ่มชาติพันธุ์ (เช่น 3 จังหวัดชายแดนใต้ และกลุ่มคนไร้สัญชาติ) 3. การประยุกต์ใช้หลักศีลธรรม มีการนำหลัก “ศีลภาวนา” และโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มาปรับเปลี่ยนเป็นแนวทางปฏิบัติที่วัดผลได้จริงในระดับชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการขยายผล (Scaling Up) รูปแบบการแก้ปัญหาสันติสุขมักเป็นลักษณะเฉพาะถิ่น (Context-specific) ทำให้การนำโมเดลจากพื้นที่หนึ่งไปใช้กับอีกพื้นที่หนึ่งที่มีบริบทต่างกันทำได้ยาก 2. ตัวชี้วัดเชิงนามธรรม การวัดผลสัมฤทธิ์ด้าน “ความสงบสุข” หรือ “การลดความรุนแรง” มีความซับซ้อนและต้องใช้ระยะเวลาในการติดตามผลที่ยาวนานกว่าโครงการพัฒนาด้านกายภาพ 3. ระบบการสื่อสารองค์กร การเผยแพร่ผลสำเร็จของกติกาชุมชนสู่สาธารณะยังจำกัดอยู่ในวงแคบ
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายสันติวัฒนธรรมระดับชาติ สภาวะทางสังคมที่ต้องการความปรองดองและลดความขัดแย้ง เปิดโอกาสให้งานวิจัยเชิงพุทธเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดนโยบายสาธารณะ 2. การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท. ให้มีความสำคัญกับการสร้างกติกากิจการจัดการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายของรัฐ ความไม่แน่นอนของงบประมาณและทิศทางในการแก้ปัญหาความไม่สงบในระดับนโยบาย อาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของโครงการในพื้นที่

<p>ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (เช่น บึงละหาน) เพื่อลดความขัดแย้งในพื้นที่</p> <p>3. ความร่วมมือระหว่างประเทศ ปัญหาในพื้นที่พหุวัฒนธรรมและกลุ่มคนไร้สัญชาติเป็นประเด็นที่องค์กรระหว่างประเทศให้ความสนใจ ซึ่งอาจนำไปสู่ความร่วมมือในระดับสากล</p>	<p>2. สภาวะความแตกแยกทางความคิด ความขัดแย้งเชิงทัศนคติในสังคมสมัยใหม่อาจเป็นกำแพงที่ทำให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มทำได้ยาก</p> <p>3. สถานการณ์ความไม่สงบฉับพลัน ในพื้นที่เสี่ยงภัย หากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงจะส่งผลให้การลงพื้นที่ติดตามผลของนักวิจัยมีข้อจำกัดด้านความปลอดภัย</p>
---	---

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า การบริหารจัดการแผนงานที่ 2 มีความโดดเด่นในด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือผ่านกลไก “บวร” และการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เปราะบางได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสังคมสันติสุข อย่างไรก็ตาม แผนงานยังเผชิญกับข้อจำกัดในด้านตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรมที่วัดผลได้ยากและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุม ดังนั้น แนวทางในอนาคตจึงควรเน้นการสร้างระบบ “อาสาสมัครสันติสุข” ในพื้นที่เพื่อทำหน้าที่ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และการยกระดับกิติกาชุมชนให้กลายเป็นนโยบายสาธารณะของท้องถิ่น เพื่อสร้างความยั่งยืนภายหลังสิ้นสุดโครงการวิจัย

แผนงานที่ 3 งานวิจัยเพื่อความงอกงามด้านพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจ (จิตตภาวนา)

ตารางที่ 7 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 3

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมายของมหาวิทยาลัย	พันธกิจของมหาวิทยาลัย
พุทธรวัตกรรมเสียงสวดมนต์ผสมคลื่น Binaural Beats ต่อการลดความวิตกกังวลในพระภิกษุสงฆ์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.3 อาจารย์มีความรู้และบูรณาการพุทธรวัตกรรมฯ ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมการพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
พุทธรวัตกรรม: การสร้างความเข้มแข็งด้านจิตใจในกลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมการพัฒนาปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาที่ปรากฏในจารึกล้านช้างในจังหวัดหนองคาย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธรวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
การพัฒนากลไกการสร้างคุณค่าในตนเองของผู้สูงวัยในชุมชนพหุวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
พุทธบูรณาการเพื่อการเยียวยาและยกระดับจิตใจสำหรับกลุ่มเปราะบางผ่านเครือข่ายผู้สูงอายุในจังหวัดเลย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
เครือข่ายสำนักปฏิบัติธรรมตามแนวทางมหาสติปัฏฐานในประเทศไทยและเมียนมาร์ : กรณีศึกษาสำนักปฏิบัติธรรมวัดไร่เปิง จังหวัดเชียงใหม่ และวัดพระธาตุจอมคำ เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมาร์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.3 ผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ระดับชาติหรือนานาชาติ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
ท้าวจากตุลโลกบาล : การสื่อสารแบบซอฟพาวเวอร์จากเทพผู้วัดอุดมคติทางศาสนา ในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธรวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 2.4 ผลงานวิจัยได้รับการอ้างอิงหรือใช้ประโยชน์ 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ : การกลับกลายเป็นความศักดิ์สิทธิ์ของสัตว์และสตรีในชุมชนลุ่มน้ำเจ้าพระยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 1.2 หลักสูตรมีการบูรณาการหลักพุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
สัญญาภาษาจารึกทางพระพุทธศาสนากับวิถีชุมชนท้องถิ่นกลุ่มปราสาทขอมในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
พุทธปัญญา: การส่งเสริมสุขภาวะพลังบวกเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างมีความสุข	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
รูปแบบการพัฒนาความฉลาดในการเผชิญปัญหาและการฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางใจตามแนวพุทธปัญญาสำหรับเยาวชนไทย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
พุทธวิธีพัฒนาการสื่อสารของพระสงฆ์นักเผยแผ่เพื่อการขัดเกลาทางสังคมผ่านสื่อสถานีวิทยุ เครือข่ายคลื่นสีขาวเพื่อชาวประชาจังหวัดลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.3 อาจารย์มีความรู้เชี่ยวชาญ บูรณาการพุทธนวัตกรรมฯ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
การเสริมสร้างพละพลังแห่งความสุขของผู้สูงอายุตามหลักพุทธธรรมในตำบลสังขะอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
พุทธนวัตกรรมสร้างความเข้มแข็งทางใจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัวผู้ดูแลคนพิการ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
สูงวัยใจเป็นสุข: กระบวนการยกระดับจิตการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุในตำบลลาดหญ้าอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
กระบวนการสร้างสุขด้วยการเจริญสติแก่คนรุ่นใหม่ตามแนวทางพระพุทธศาสนา : สำนัก	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
ปฏิบัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้งพระอาราม หลวง จังหวัดน่าน	✓ 1.4 มีทรัพยากรและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนาฯ

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานภายใต้แผนงานที่ 3 (จิตตภาวนา) มีจุดมุ่งหมายหลักในการยกระดับสุขภาวะทางปัญญาและจิตใจของพุทธบริษัทและกลุ่มเป้าหมายในสังคม โดยมีความสอดคล้องอย่างโดดเด่นกับ เป้าหมายที่ 2.2 ในการสร้างพุทธนวัตกรรมที่พัฒนาปัญญา และ เป้าหมายที่ 4.1 ในการใช้พุทธปัญญาสื่อสารผ่านทุนวัฒนธรรมแบบ Soft Power นอกจากนี้ยังตอบสนองต่อพันธกิจในการผลิตบัณฑิตและบริการวิชาการที่เน้นความฉลาดทางอารมณ์และจิตใจ (AQ) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเผชิญกับปัญหาสังคมสมัยใหม่ได้อย่างเข้มแข็ง

ตารางที่ 8 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 3

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. อັตลักษณ์ทางวิชาการที่ชัดเจน มีการนำพุทธปัญญา (Mindfulness) และการปฏิบัติกรรมฐานมาบูรณาการกับวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ (เช่น Binaural Beats) ได้อย่างลงตัว 2. การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเชิงลึก งานวิจัยมุ่งเน้นการเยียวยาจิตใจครอบครัวผู้ดูแลคนพิการและกลุ่มเปราะบาง ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องใช้ความเมตตาธรรมสูง 3. เครือข่ายสำนักปฏิบัติธรรม มีฐานข้อมูลและพื้นที่ที่เครือข่ายสำนักปฏิบัติธรรมที่เข้มแข็งทั้งในและต่างประเทศ (เมียนมาร์) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวัดผลเชิงคุณภาพที่ซับซ้อน การประเมินความงอกงามด้านพุทธิปัญญาเป็นเรื่องภายในเฉพาะบุคคล ทำให้การกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานสากลทำได้ยากในระยะสั้น 2. การผลิตซ้ำองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านจิตใจบางส่วนยังจำกัดอยู่ในรูปแบบกิจกรรมฝึกอบรม ซึ่งยังขาดการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หรือสื่อดิจิทัลที่เข้าถึงได้ง่ายในวงกว้าง 3. ต้นทุนด้านเวลา งานพัฒนาจิตต้องใช้กระบวนการที่ต่อเนื่องและยาวนานกว่าจะเห็นผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. เทรนด์ Mental Health ทั่วโลก ปัญหาสุขภาพจิตที่สูงขึ้นในสังคมโลก ทำให้ความต้องการองค์ความรู้ด้านการเจริญสติเชิงพุทธ (Mindfulness) กลายเป็นที่ต้องการสูง 2. นโยบาย Soft Power ด้านวัฒนธรรม ความเชื่อและศรัทธา (เช่น จาตุโลกบาล) สามารถนำมาพัฒนาเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงพุทธปัญญาได้ 3. สังคมสูงวัย (Aging Society) งานวิจัยด้านการพึ่งตนเองและพลผลพลังของผู้สูงอายุเป็นหัวข้อที่ได้รับความสำคัญและงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐต่อเนื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเชื่อที่บิดเบือน การขยายตัวของพุทธพาณิชย์และกระแสความเชื่อที่เน้นเพียงวัตถุมงคล อาจบดบังแก่นแท้ของพุทธปัญญาที่โครงการต้องการนำเสนอ 2. สภาวะสมาธิสั้นในคนรุ่นใหม่ รูปแบบการสื่อสารดั้งเดิมอาจไม่ดึงดูดคนรุ่นใหม่ที่เติบโตมากับโซเชียลมีเดียที่มีความเร็วสูง 3. ข้อจำกัดทางวิชาชีพ นวัตกรรมด้านการเยียวยาจิตใจอาจมีการทับซ้อนกับขอบเขตงานทางจิตวิทยาคลินิกหรือการแพทย์ ซึ่งต้องอาศัยการรับรองที่ซับซ้อน

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่า การบริหารจัดการแผนงานที่ 3 มีจุดแข็งในการใช้ต้นทุนทางพุทธธรรมที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะของมหาวิทยาลัยมาสร้างนวัตกรรมทางจิตใจ แต่ยังเผชิญกับจุดอ่อนด้านการวัดผลสัมฤทธิ์เชิงรูปธรรม อย่างไรก็ตาม ด้วยโอกาสจากกระแสความตื่นตัวด้านสุขภาพจิตระดับโลกและสภาวะสังคมสูงวัย แผนงานนี้จึงมีศักยภาพสูงในการก้าวสู่การเป็นผู้นำด้านวิชาการพุทธปัญญาในระดับสากล หากสามารถยกระดับการเผยแพร่ผ่านสื่อสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่เข้าถึงคนรุ่นใหม่ได้มากขึ้น จะช่วยลดผลกระทบจากอุปสรรคด้านความเชื่อที่บิดเบือนในปัจจุบันได้

แผนงานที่ 4 งานวิจัยเพื่อพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ (ปัญญาภาวนา)

ตารางที่ 9 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและพันธกิจของหน่วยงาน ของแผนงานที่ 4

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมายของมหาวิทยาลัย	พันธกิจของมหาวิทยาลัย
การพัฒนาาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.1 มีระบบและกลไกการบริหารงานวิจัยที่ได้มาตรฐาน ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการองค์กรวิถีพุทธ 	✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
การวิจัยด้านพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ: รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2.3 ผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ระดับชาติ/นานาชาติ ✓ 1.2 หลักสูตรบูรณาการหลักพุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ 	✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
การพัฒนาพุทธนวัตศิลป์ของลายประดับวิหารล้านนาสู่ภาพพิมพ์ดิจิทัล	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
บูรณฉณะ : นวัตกรรมศิลปะจากพรรณพฤกษา สู่การออกแบบลวดลายประดับในงานพุทธศิลป์ร่วมสมัย จากแนวคิดทუნทางวัฒนธรรมชุมชนล้านนา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนธรรมบทเสมือนจริง (Augmented Reality : AR)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.2 หลักสูตรบูรณาการหลักพุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางใจเพื่อสร้างพลังการตระหนักรู้ตนเองของเยาวชนอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
นวัตกรรมเชิงพุทธในการสร้างกิจกรรมฝึกสมาธิ และแก้ปัญหาการบูลลี่ สำหรับเด็กและเยาวชน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ
การพัฒนาทักษะ Digital Content Creator บนแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับครูสอนสังคมศึกษา	✓ 1.3 อาจารย์มีความรู้และบูรณาการพุทธนวัตกรรมฯ	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาฯ

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
	✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	
การพัฒนาแพลตฟอร์มคลังข้อสอบธรรมศึกษาออนไลน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนา
การพัฒนาห้องเรียนพระพุทธศาสนาอัจฉริยะเพื่อเสริมสร้างปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	✓ 1.4 มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
พัฒนาระบบการสืบค้นข้อมูลเอกสารคัมภีร์โบราณทางพระพุทธศาสนาของวัดเพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของจังหวัดลำพูน	✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
พุทธิปัญญา: การอนุรักษ์และสืบสานวรรณกรรมโบราณอีสานในจังหวัดสุรินทร์	✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้พื้นที่นวัตกรรมเชิงประวัติศาสตร์และประเพณีลอยขโมด (ลอยหะม็อด) นครศรีธรรมราช จังหวัดลำพูน	✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
โครงการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอนแบบเน้นงานปฏิบัติบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักโยนิโสมนสิการ	✓ 1.2 หลักสูตรบูรณาการหลักพุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
การพัฒนาห้องเรียนพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษอัจฉริยะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	✓ 1.4 มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่ผนวกกับพหุวัฒนธรรม บนพื้นที่ลุ่มน้ำของกาเลีย อำเภอสงขลาบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	✓ ข้อ 3 ส่งเสริมพระพุทธศาสนา

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
	✓ 4.2 ผลดำเนินงานร่วมกับ เครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรม	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลป และวัฒนธรรม
การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บาลีไวยากรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประโยค 1-2 ของสำนัก เรียนคณะจังหวัดชัยภูมิ	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
นวัตกรรมการตั้งองค์การสงฆ์และวิธี พิจารณาคติผิดพระธรรมวินัย	✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรม พัฒนาปัญญาและคุณธรรม ✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์การวิถีพุทธ	✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้การ ท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยาเป็น ฐานในการเสริมสร้างทักษะภาษาไทย สำหรับชาวต่างประเทศ	✓ 1.2 หลักสูตรบูรณาการหลัก พุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ ✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนา
พุทธนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ประยุกต์ : มิติใหม่ของการจัดการเรียนรู้ของครูสังค ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมพื้นที่จังหวัด นครพนม	✓ 1.3 อาจารย์มีความรู้และ บูรณาการพุทธนวัตกรรมการ ✓ 3.2 ผลงานบริการวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนา
การสืบทอดและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เชิงบูรณาการของชุมชนชาวไทยในมริต ประเทศพม่า	✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ✓ 4.2 ผลดำเนินงานร่วมกับ เครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรม	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนา ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลป และวัฒนธรรม
การบริหารจัดการที่ธรรมาภิบาลตามหลัก บวร ของวัดในจังหวัดเพชรบุรี	✓ 5.3 ระบบบริหารจัดการ องค์การวิถีพุทธ ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	✓ ข้อ 3 ส่งเสริม พระพุทธศาสนา
ปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุและ สามเณรในการสื่อสารกับชาวต่างชาติในวัด พระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร	✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทาง สติปัญญาและคุณธรรม ✓ 1.4 มีทรัพยากรและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ
การพัฒนาโปรแกรมการวิเคราะห์ต้นทุนต่อ หน่วย เพื่อการเสริมสร้างการบริหารจัดการ องค์กรที่มีประสิทธิภาพ	✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ ✓ 2.1 มีระบบและกลไกการ บริหารงานวิจัยที่ได้มาตรฐาน	✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา

ผลการดำเนินงาน	ความสอดคล้องกับ	
	เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย	พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย
โมเดลการเรียนรู้การสอนเชิงผลิตภาพการสะท้อนการสร้างความเป็นพลเมืองผ่านบริบทพลเมืองในภาคหลวง เมืองเชียงตุง	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 3.1 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการสอนภาษาไทยสำหรับส่งเสริมทักษะการอ่านวรรณกรรมท้องถิ่นไทยพวน จังหวัดน่าน	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
การส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีผ่านการอนุรักษ์คัมภีร์โบราณ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
คัมภีร์ล้านนา: การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 1.4 มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 	✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยบนแพลตฟอร์ม MOOC สำหรับชาวต่างชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.2 ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ✓ 1.2 หลักสูตรบูรณาการหลักพุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ 	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
การสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง ปาจิต-อรพิม สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4.1 พุทธนวัตกรรมเพื่อการอนุรักษ์ สืบสานฯ ✓ 1.2 หลักสูตรบูรณาการหลักพุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 4 ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
การบูรณาการหลักธรรมพหุศาสนากับพุทธวิธีการสอนและการสอนร่วมสมัยเพื่อบ่มเพาะยุวนักวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม ✓ 2.2 ผลงานวิจัย/นวัตกรรมพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ✓ ข้อ 2 วิจัยและพัฒนา
กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ใช้ Creativity - Based Learning (CBL) เป็นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.2 หลักสูตรบูรณาการหลักพุทธฯ กับศาสตร์สมัยใหม่ ✓ 1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม 	✓ ข้อ 1 ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานภายใต้แผนงานที่ 4 (ปัญญาภาวนา) มุ่งเน้นการพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้และการสืบสานองค์ความรู้ทางศาสนาผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีความสอดคล้อง

อย่างเด่นชัดกับ เป้าหมายที่ 1.2 ในการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่ และ เป้าหมายที่ 5.2 ในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาการศึกษา (เช่น AR, MOOC, แพลตฟอร์มอัจฉริยะ) นอกจากนี้ยังตอบสนองพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม (คัมภีร์และวรรณกรรมโบราณ) เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มั่นคงบนรากฐานทางปัญญา

ตารางที่ 10 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารจัดการแผนงานที่ 4

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. การบูรณาการข้ามศาสตร์ (Transdisciplinary) มีความโดดเด่นในการนำพุทธวิธี (โยนิโสมนสิการ) มาผสมกับเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ (EdTech) และทักษะศตวรรษที่ 21 2. ฐานทรัพยากรคัมภีร์และวรรณกรรมโบราณ มหาวิทยาลัยมีต้นทุนเอกสารปฐมภูมิที่ทรงคุณค่า ซึ่งนำมาพัฒนาเป็นคลังข้อมูลดิจิทัลได้ทันที 3. การเข้าถึงเครือข่ายโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีฐานกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนในการทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและบาลี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีเชิงลึก แม้จะมีแนวคิดด้านนวัตกรรมสูง แต่การพัฒนาระบบเทคโนโลยี (เช่น AR หรือ แพลตฟอร์มอัจฉริยะ) ยังต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากภายนอก 2. งบประมาณด้านลิขสิทธิ์และซอฟต์แวร์ การพัฒนางานพิมพ์ดิจิทัลและแพลตฟอร์ม MOOC มีต้นทุนการบำรุงรักษา (Maintenance) ที่สูงและต่อเนื่อง 3. มาตรฐานการผลิตสื่อ คุณภาพของเนื้อหาดิจิทัลในบางโครงการยังมีความแตกต่างกันตามศักยภาพส่วนบุคคลของนักวิจัย
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. ยุค Digital Transformation นโยบายรัฐบาลที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เป็นโอกาสให้งานวิจัยได้รับการขยายผลในระดับชาติ 2. ความต้องการเรียนภาษาพุทธศาสนาของต่างชาติ กระแสความสนใจในภาษาไทยและบาลีจากชาวต่างชาติ เป็นโอกาสในการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติเชิงพาณิชย์ 3. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา กฎหมายที่เอื้อต่อการจัดทำพื้นที่นวัตกรรมในท้องถิ่น (เช่น ลำพูน, อยุธยา) ช่วยให้งานวิจัยเข้าสู่การใช้งานจริงได้ง่ายขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเร็วของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี เทคโนโลยีการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (disruption) อาจทำให้สื่อที่พัฒนาขึ้นล้าสมัยหากไม่มีการปรับปรุงเป็นระยะ 2. กฎหมายลิขสิทธิ์และ PDPA การเผยแพร่คัมภีร์โบราณและข้อมูลส่วนบุคคลในคลังข้อมูลออนไลน์ ต้องระมัดระวังประเด็นข้อกฎหมายที่เข้มงวด 3. ทักษะคนต่อสื่อสมัยใหม่ บุคลากรทางการศึกษาบางส่วนอาจยังมีความกังวลหรืออคติต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้แทนที่รูปแบบการสอนธรรมะแบบดั้งเดิม

จากตารางที่ 10 สรุปได้ว่า การบริหารจัดการแผนงานที่ 4 มีความแข็งแกร่งในการสร้างสรรค์นวัตกรรม การเรียนรู้ที่บูรณาการพุทธศาสตร์กับเทคโนโลยีดิจิทัล แต่จำเป็นต้องพัฒนาความร่วมมือกับภาคเอกชนหรือผู้เชี่ยวชาญด้าน IT เพื่อยกระดับคุณภาพของระบบให้เสถียรยิ่งขึ้น ในสภาวะที่โลกก้าวสู่สังคมดิจิทัล แผนงานนี้ถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้พุทธปัญญาเข้าถึงคนรุ่นใหม่และชาวต่างชาติได้กว้างขวางขึ้น โดยต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการลิขสิทธิ์และข้อมูลให้สอดคล้องกับระเบียบกฎหมายสมัยใหม่ควบคู่กันไป

3.3 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ

แผนงานที่ 1 งานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (กายภาพนา)

ผลงานวิจัยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในด้านใด (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)

- วิชาการ
- เศรษฐกิจ / พาณิชย
- ชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ
- นโยบาย

ตารางที่ 11 วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 1

การใช้ประโยชน์	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	ผู้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย
ด้านวิชาการ	การจัดทำบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ (TCI/Scopus) การนำเสนอผลงานในที่ประชุมวิชาการ และการสกัดองค์ความรู้เป็น “ชุดคู่มือ” หรือ “โมเดลต้นแบบ” (Model) เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการอ้างอิงและพัฒนาการวิจัยต่อยอด	คณาจารย์ นักวิจัย นิสิตนักศึกษา สถาบันการศึกษา และหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)
ด้านเศรษฐกิจ / พาณิชย	การยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยนวัตกรรมและพุทธศิลป์สร้างสรรค์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับทุนทางวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิงศรัทธา และการพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์เพื่อขยายฐานรายได้สู่เศรษฐกิจฐานราก	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) นวัตกรรมชุมชน และประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ด้านชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ	การลงพื้นที่ปฏิบัติการร่วมกับภาคีเครือข่าย (Action Research) เพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดการขยะชุมชนวิถีพุทธ การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และการสร้างกตिका การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างเกื้อกูล	วัด ชุมชนท้องถิ่น กลุ่มเปราะบาง (ผู้สูงอายุ/คนพิการ) และภาคประชาชนในพื้นที่โครงการวิจัยทั่วประเทศ
ด้านนโยบาย	การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Brief) จากถอดบทเรียนการดำเนินงาน ส่งมอบให้แก่หน่วยงานระดับท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานระดับจังหวัด เพื่อ	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐระดับนโยบาย และคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ

การใช้ประโยชน์	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	ผู้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย
	ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม	

แผนภาพที่ 3 กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 1

แผนภาพที่ 3 กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 1 (ต่อ)

แผนงานที่ 2 งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข (ศีลภาวนา)

ผลงานวิจัยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในด้านใด (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)

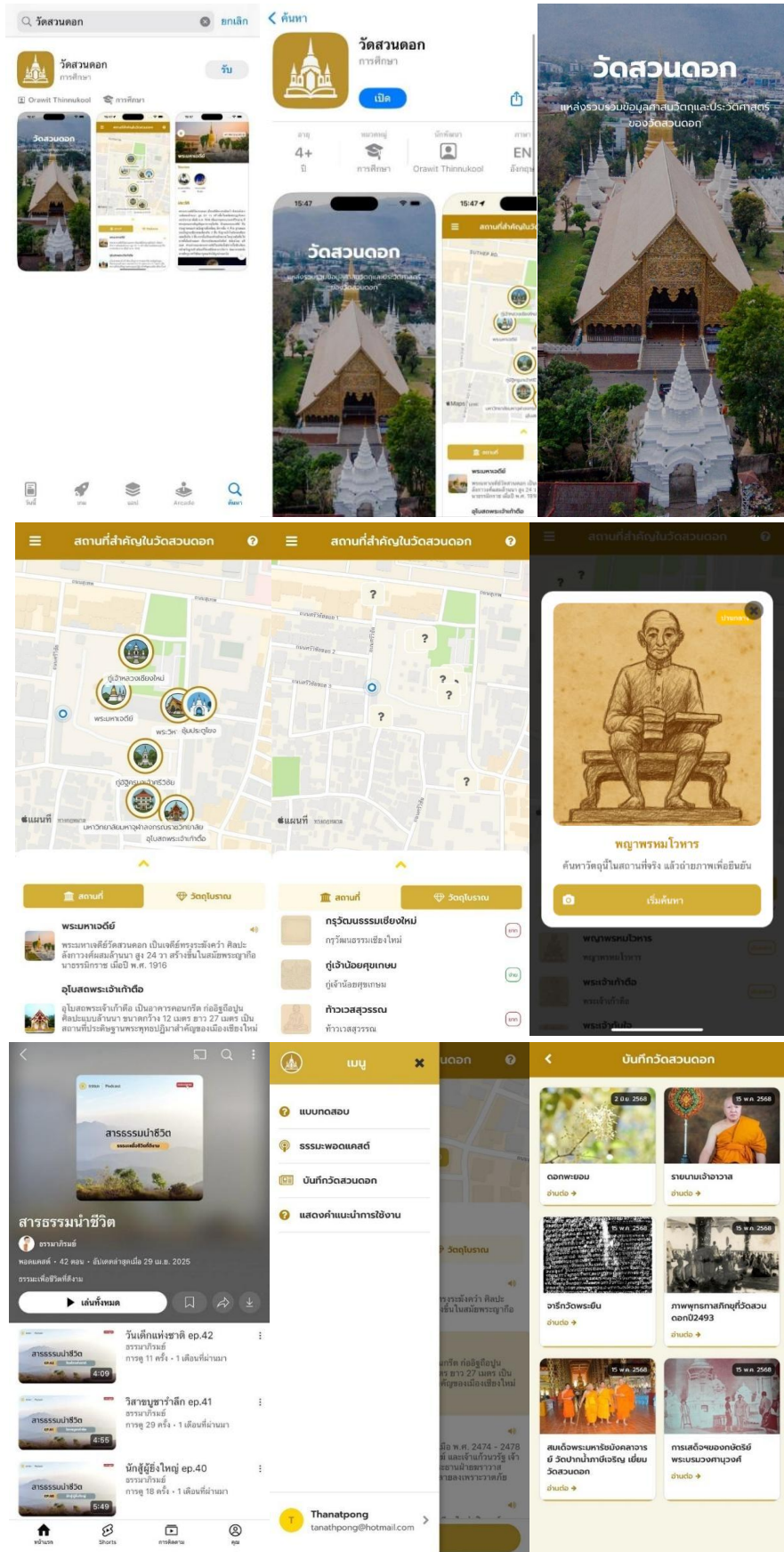
- วิชาการ
- เศรษฐกิจ / พาณิชย
- ชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ
- นโยบาย

ตารางที่ 12 วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 2

การใช้ประโยชน์	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	ผู้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย
ด้านวิชาการ	การสร้างองค์ความรู้ด้าน “สันติวัฒนธรรมเชิงพุทธ” และการพัฒนาโมเดลการจัดการความขัดแย้งผ่านบทความวิจัยระดับชาติและนานาชาติ	นักวิชาการด้านสันติวิธี สถาบันด้านสิทธิมนุษยชน และนิสิตสาขาสันติศึกษา
ด้านเศรษฐกิจ / พาณิชย		
ด้านชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ	การจัดทำ “กติกาชุมชน” และการขับเคลื่อน “หมู่บ้านรักษาศีล 5” เพื่อลดข้อพิพาทในพื้นที่พหุวัฒนธรรมและกลุ่มคนไร้สัญชาติ ผ่านกลไกส่วนร่วมของชุมชน	ผู้นำชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์ เยาวชนในพื้นที่เสี่ยง และภาคีเครือข่าย “บวร”
ด้านนโยบาย	การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสันติสุข (Policy Recommendations) เพื่อเสนอต่อสภาความมั่นคงหรือหน่วยงานปกครองในระดับท้องถิ่นและจังหวัด	กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)

แผนภาพที่ 4 กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 2

แผนภาพที่ 5 พัฒนาโปรแกรมของแผนงานที่ 2

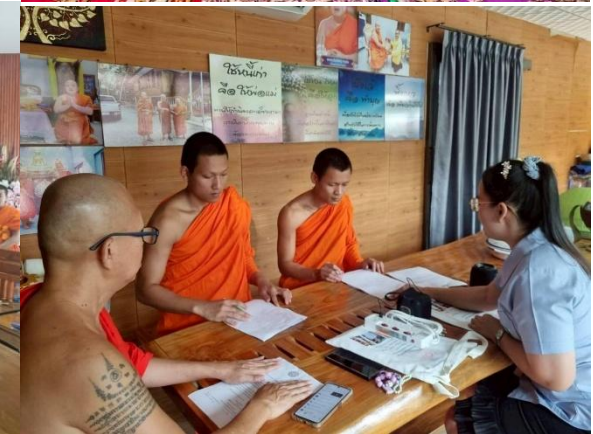
แผนงานที่ 3 งานวิจัยเพื่อความมั่งคั่งด้านพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจ (จิตตภาวนา)

ผลงานวิจัยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในด้านใด (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)

- วิชาการ
 เศรษฐกิจ / พาณิชย
 ชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ
 นโยบาย

ตารางที่ 13 วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 3

การใช้ประโยชน์	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	ผู้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย
ด้านวิชาการ	การสกัดจุดองค์ความรู้ด้าน “จิตตภาวนา” บูรณาการกับจิตวิทยาสมัยใหม่ เพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้และคู่มือการดูแลสุขภาวะทางใจสำหรับกลุ่มเปราะบาง	นักจิตวิทยา บุคลากรทางการแพทย์ พระคิลานุปัฏฐาก และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)
ด้านเศรษฐกิจ / พาณิชย	การนำ “Soft Power” ด้านความเชื่อและทุนศรัทธามาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์พุทธรูปและวัตถุมงคลที่สร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อนำรายได้กลับสู่การพัฒนาการกุศลและชุมชน	ผู้ประกอบการพุทธรูปสร้างสรรค์ กลุ่มศิลปินรุ่นใหม่ และวิสาหกิจเพื่อสังคม
ด้านชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ	การขยายผลเครือข่ายสำนักปฏิบัติธรรมและการจัดโปรแกรมเยียวยาจิตใจผู้สูงอายุและครอบครัวผู้พิการ เพื่อสร้างสุขภาวะทางปัญญาและความเข้มแข็งทางใจ	ผู้สูงอายุในชุมชน ครอบครัวกลุ่มเปราะบาง และสำนักปฏิบัติธรรมทั่วประเทศ
ด้านนโยบาย		

แผนภาพที่ 6 กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 3

แผนภาพที่ 6 กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 3 (ต่อ)

แผนงานที่ 4 งานวิจัยเพื่อพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ (ปัญญาภาวนา)

ผลงานวิจัยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในด้านใด (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)

- วิชาการ
- เศรษฐกิจ / พาณิชย
- ชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ
- นโยบาย

ตารางที่ 14 วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 4

การใช้ประโยชน์	วิธีการ/กระบวนการผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	ผู้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย
ด้านวิชาการ	การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล (EdTech) เช่น AR, MOOC และคลังข้อสอบออนไลน์ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาพุทธศาสตร์สู่สากล	ดิจิทัล (EdTech) เช่น AR, MOOC และคลังข้อสอบออนไลน์ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาพุทธศาสตร์สู่สากลครูสอนสังคมศึกษา พระปริยัตินิเทศก์ และสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ / พาณิชย	การพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยและพุทธศาสตร์สำหรับชาวต่างชาติบนแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อสร้างรายได้เชิงพาณิชย์จากการเผยแพร่องค์ความรู้สู่ระดับนานาชาติ	มหาวิทยาลัยเครือข่ายนานาชาติ และชาวต่างชาติที่สนใจศึกษา ภาษาและวัฒนธรรมไทย
ด้านชุมชน พื้นที่ / สาธารณะ	การอนุรักษ์วรรณกรรมและคัมภีร์โบราณผ่านระบบสืบค้นดิจิทัล เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ท้องถิ่นให้เยาวชนและคนในชุมชน	เยาวชนในท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ชุมชน และผู้สนใจศึกษาเอกสารโบราณ
ด้านนโยบาย	การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการศาลสงฆ์และการธรรณิสงฆ์ เพื่อเสนอเป็นระเบียบปฏิบัติมาตรฐานของคณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมหาเถรสมาคม

ห้องวิจัยพุทธศาสตร์อัจฉริยะ

(BRL: Buddhist Research LAB)

 <p>16 องค์ความรู้ด้าน พระพุทธศาสนา</p>	 <p>4 เครื่องมือวัดเชิงพุทธ พระศาสนา</p>	 <p>10 หลักสูตร/ชุดฝึก อบรม/กิจกรรมเชิง พุทธ</p>
 <p>10 ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัย ด้านพระพุทธศาสนา</p>	 <p>10 พื้นที่ต้นแบบ/สังคม สันติสุข</p>	 <p>18 พุทธนวัตกรรม/ เทคโนโลยี แพลตฟอร์ม</p>

องค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา

คัมภีร์มิลินทปัญหา ผ่านสื่อสมัยใหม่

การศึกษาวិเคราะห์พุทธวิธีการสอนที่ปรากฏในสารัตถะแห่งคัมภีร์มิลินทปัญหา สู่การถ่ายทอดผ่านสื่อสมัยใหม่

ผู้วิจัย : ดร.จันทรม์ ดาปูลิง
สังกัด : วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
แหล่งทุน : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
จำนวนครั้งในการเข้าชม : 29

อ่านต่อ

GROWTH MODEL

Harmony: 8.สมดุล การสร้างความเป็นเอกภาพ สอนสอนไว้ก่อนแล้วค่อยทำ

Guide: 1.มีเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้

Reflect: 2.สะท้อน ทบทวนปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อปรับปรุงพัฒนาการ

Optimize: 3.มีข้อมูล และใช้ข้อมูลทางสังคมวิจัยปัญหาที่เกิดขึ้น

นวัตกรรมการบริหารจัดการและเจริญปัญญาตามแนวพุทธสำหรับผู้

GROWTH Model กรอบแนวคิดเสริมสร้างทักษะการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามแนวพุทธสำหรับผู้สูงอายุ

ผู้วิจัย : การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามแนวพุทธสำหรับผู้สูงอายุโดยใช้ LOVE MODEL

สังกัด : วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
แหล่งทุน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
จำนวนครั้งในการเข้าชม : 6

อ่านต่อ

Effects of Four Foundations of Mindfulness-Based Intervention (FFMBI) on Salivary Cortisol Levels, Body Composition, Blood Pressure and Pulse Rate, and Brain Waves of Practitioners

Congratulatory Publication of IBSC, MCU

Scopus Q2

Effects of Four Foundations of Mindfulness-Based Intervention (FFMBI) on salivary cortisol levels, body composition, blood pressure and pulse rate, and brain waves of practitioners

ผู้วิจัย : ดร.นาฏนภาศักดิ์ โพธิ์โพธิ์ศรี
สังกัด : วิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ
แหล่งทุน : International Buddhist Studies College (IBSC), MCU
จำนวนครั้งในการเข้าชม : 29

อ่านต่อ

แผนภาพที่ 7 กิจกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของแผนงานที่ 4

3.4 หากหน่วยงานได้รับงบประมาณสนับสนุนแผนงานเสริมสร้างความเข้มแข็งและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการแผนงานและโครงการวิจัยและนวัตกรรม โปรดอธิบายให้เห็นว่างบประมาณและแผนงานดังกล่าว ช่วยให้การบริหารจัดการแผนงานและ โครงการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลลัพธ์ดีขึ้นอย่างไร โดยเปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังดำเนินการตามแผนงาน

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลลัพธ์ ของแผนงานเสริมสร้างความเข้มแข็งและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการแผนงานและโครงการวิจัยและนวัตกรรม

การบริหารจัดการ แผนงาน	ก่อนดำเนินการ	หลังดำเนินการ
ประสิทธิภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่สามารถดำเนินการและส่งมอบผลผลิตได้ครบถ้วนตามแผน 2. ไม่สามารถรายงานผลการดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ ที่ สกสว. กำหนดได้อย่างครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด 3. โครงการวิจัยถูกนำไปใช้ประโยชน์น้อย 4. มีบุคลากรที่รับผิดชอบด้าน RDI management ของหน่วยงาน จำนวน 1 คน 5. ไม่มีระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมภายในหน่วยงานที่สามารถตรวจสอบและติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถดำเนินการและส่งมอบผลผลิตได้ครบถ้วนตามแผน คิดเป็นร้อยละ 100 จากค่าเป้าหมายคือ ร้อยละ 80 2. สามารถรายงานผลการดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ ที่ สกสว. กำหนดได้อย่างครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ได้ร้อยละ 100 จากค่าเป้าหมายคือ ร้อยละ 100 3. สามารถผลักดันให้โครงการถูกนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 124 โครงการ จากค่าเป้าหมายคือ 124 โครงการ 4. สามารถพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบด้าน RDI management ของหน่วยงาน เพิ่มขึ้น 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากค่าเป้าหมายคือร้อยละ 50 5. สามารถพัฒนาระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมภายในหน่วยงานที่สามารถตรวจสอบและติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 1 ระบบ คิดเป็นร้อยละ 100 จากค่าเป้าหมายคือร้อยละ 80
ประสิทธิผล	1. บุคลากรด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยทั้งระดับบริหารและระดับ	1. บุคลากรด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยทั้งระดับบริหารและระดับ

การบริหารจัดการ แผนงาน	ก่อนดำเนินการ	หลังดำเนินการ
	<p>ปฏิบัติการที่ได้รับการพัฒนาทักษะ/ ศักยภาพมีน้อย</p> <p>2. ไม่มีระบบสารสนเทศด้านการ บริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรม/ ระบบสารสนเทศด้านการติดตาม ประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม</p> <p>3. ไม่มีโครงการวิจัยที่ได้รับการ ประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ</p> <p>4. โครงการวิจัยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ มีน้อย</p> <p>5. โครงการวิจัยที่มีการแจ้งข้อค้นพบ ใหม่/เปิดเผยผลงานวิจัยและนวัตกรรม มีน้อย</p> <p>6. นักวิจัยรุ่นใหม่ที่สามารถพัฒนา โครงการวิจัยได้มีน้อย</p>	<p>ปฏิบัติการ ได้รับการพัฒนาทักษะ/ ศักยภาพ จำนวน 50 รูปหรือคน</p> <p>2. พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการ บริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรม/ ระบบสารสนเทศด้านการติดตาม ประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 1 ระบบ</p> <p>3. โครงการวิจัยที่ได้รับการประเมินผล ลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 2 โครงการ</p> <p>4. โครงการวิจัยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ โดยเกิดจากการผลักดันของ มหาวิทยาลัย จำนวน 112 โครงการ</p> <p>5. โครงการวิจัยที่มีการแจ้งข้อค้นพบ ใหม่/เปิดเผยผลงานวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 112 โครงการ</p> <p>6. นักวิจัยรุ่นใหม่ที่สามารถพัฒนา โครงการวิจัยได้ จำนวน 50 คน</p>
ผลลัพธ์	<p>1. ความสามารถในการดำเนินการและ ส่งมอบผลผลิตที่มีคุณภาพมีน้อย</p> <p>2. การรายงานผลการดำเนินงาน และ บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศของ สกว. ไม่ทันเวลาที่กำหนด</p> <p>3. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ น้อย และจำกัดเป็นบางโครงการ</p> <p>4. ไม่มีการประเมินค่า Social Return on Investment (SROI)</p>	<p>1. นักวิจัยสามารถดำเนินการและส่ง มอบผลผลิตที่มีคุณภาพได้ครบถ้วน ตามแผนที่ระบุไว้ในระบบ NRIIS</p> <p>2. นักวิจัยสามารถรายงานผลการ ดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลในระบบ สารสนเทศของ สกว. ได้ครบถ้วนและ ตรงเวลา</p> <p>3. เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ ด้าน วิชาการ ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ ด้าน ชุมชน พื้นที่/สาธารณะ และด้าน นโยบายเพิ่มมากขึ้น</p> <p>4. บุคลากรที่รับผิดชอบด้าน RDI management ของหน่วยงานมี ศักยภาพเพิ่มสูงขึ้น</p> <p>5. มหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกใน การบริหารจัดการงานวิจัยที่สามารถ ตรวจสอบและติดตามได้อย่างมี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น</p> <p>6. ได้ ค่ำ Social Return on Investment (SROI) = 1.50</p>

บทที่ 4 สรุปผลและอภิปรายผล

4.1 สรุปผลและอภิปรายผลในภาพรวมของหน่วยงาน (ภาพรวมของทุกแผนงาน)

สรุปผล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดำเนินงานตามทุนสนับสนุนงานมูลนิธิ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้อย่างเป็นระบบและบรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับหน่วยงานอย่างชัดเจน โดยสามารถบริหารจัดการโครงการวิจัยรวมทั้งสิ้น 142 โครงการ ภายใต้ 4 แผนงานหลัก ได้แก่ แผนงานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม หรือกายภาพ จำนวน 57 โครงการ แผนงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข หรือศีลภาวนา จำนวน 32 โครงการ แผนงานวิจัยเพื่อความงอกงามด้านพุทธิปัญญาและการพัฒนาจิตใจ หรือจิตตภาวนา จำนวน 16 โครงการ และแผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ หรือปัญญาภาวนา จำนวน 37 โครงการ ซึ่งทั้งหมดได้รับการขับเคลื่อนบนฐานวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งจัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ และสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับพันธกิจทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัยและพัฒนา การบริการวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม อย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาในเชิงผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน พบว่า แผนงานกายภาพได้สร้างองค์ความรู้และรูปแบบการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีงานวิจัยที่สะท้อนการประยุกต์ใช้หลักพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาของชุมชน เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน การดูแลสุขภาพของพระสงฆ์และผู้สูงอายุ การเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัย และการจัดการขยะหรือสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแผนงานนี้มีได้มุ่งเพียงการสร้างองค์ความรู้เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ยังสามารถยกระดับศักยภาพของชุมชนและสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้พร้อมกัน อันสอดคล้องโดยตรงกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัยด้านการบริการวิชาการ การพัฒนาพุทธนวัตกรรม และการสร้างสังคมที่ยั่งยืน

สำหรับแผนงานศีลภาวนา ผลการดำเนินงานสะท้อนบทบาทสำคัญของมหาวิทยาลัยในการใช้การวิจัยและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือสร้างสังคมสันติสุข โดยเน้นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา กลไกทางสังคม และชุมชนต้นแบบที่มีความเข้มแข็ง งานวิจัยในกลุ่มนี้ช่วยขยายฐานการเรียนรู้จากระดับปัจเจกไปสู่ระดับชุมชน และเครือข่าย ทำให้เกิดการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อคลี่คลายปัญหาความขัดแย้ง ความไม่ปลอดภัย และความเปราะบางทางสังคมในบริบทจริง จึงถือเป็นการยืนยันว่าพระพุทธศาสนาสามารถทำหน้าที่เป็นฐานคิดในการออกแบบนวัตกรรมทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและการบริการวิชาการแก่สังคมอย่างเด่นชัด

ส่วนแผนงานจิตตภาวนา แม้มีจำนวนโครงการน้อยกว่าแผนงานอื่น แต่มีความโดดเด่นเชิงคุณค่าทางวิชาการและวัฒนธรรมอย่างยิ่ง เพราะมุ่งพัฒนาองค์ความรู้ด้านพุทธิปัญญา การพัฒนาจิตใจ การอนุรักษ์คัมภีร์ ภาษา วรรณกรรม และมรดกทางวัฒนธรรม ควบคู่กับการสร้างพุทธนวัตกรรมที่สามารถส่งต่อสู่การเรียนรู้ร่วมสมัยได้ งานวิจัยหลายโครงการในกลุ่มนี้เชื่อมโยงการอนุรักษ์กับการเรียนรู้ เช่น การอนุรักษ์คัมภีร์โบราณ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการสืบสานอัตลักษณ์ท้องถิ่นผ่านกระบวนการวิจัย ทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่า มหาวิทยาลัยมิได้รักษาทุนทางศาสนาและวัฒนธรรมไว้ในฐานะ “มรดก” เท่านั้น แต่ยกระดับให้กลายเป็น “ทุนทางปัญญา” ที่นำไปใช้ต่อยอดได้ในระบบการศึกษาและการพัฒนาสังคมร่วมสมัย

ในด้านแผนงานปัญญาภาวนา ผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นถึงความพยายามของมหาวิทยาลัยในการยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโลกยุคใหม่ โดยการบูรณาการหลักพระพุทธศาสนากับศาสตร์

ด้านการศึกษา จิตวิทยา ปรัชญา และเทคโนโลยีสารสนเทศ งานวิจัยในกลุ่มนี้มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการเรียนรู้ แพลตฟอร์มการศึกษา และการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย จึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตมีคุณภาพของมหาวิทยาลัยเกิดความเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งในมิติของการสร้างสติปัญญา การพัฒนาทักษะ และการปลูกฝังคุณธรรมควบคู่กันไป

นอกจากผลสัมฤทธิ์เชิงเนื้อหาของทั้ง 4 แผนงานแล้ว ผลสำเร็จที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการยกระดับระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไฟล์ระบุว่า นักวิจัยสามารถส่งมอบผลผลิตได้ครบถ้วนตามแผนในระบบ NRIIS สามารถรายงานผลและบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศของ สกสว. ได้ครบถ้วนและตรงเวลา เกิดการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นทั้งด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและพาณิชย์ ด้านชุมชนและสาธารณะ รวมถึงด้านนโยบาย ตลอดจนทำให้บุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการวิจัยมีศักยภาพสูงขึ้น และมหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกในการตรวจสอบและติดตามที่เข้มแข็งกว่าเดิม ผลลัพธ์ดังกล่าวสะท้อนว่า การลงทุนของกองทุน ววน. มีได้ก่อให้เกิดเพียงผลผลิตระดับโครงการ แต่ยังสร้างความเข้มแข็งระดับระบบให้กับหน่วยงานด้วยอย่างชัดเจน

ยิ่งไปกว่านั้น การที่มหาวิทยาลัยสามารถประเมินค่า Social Return on Investment หรือ SROI ได้เท่ากับ 1.50 นับเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญว่าการสนับสนุนงบประมาณในครั้งนี้ก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคมที่สูงกว่ามูลค่าการลงทุน กล่าวคือ ทุก 1 หน่วยของการลงทุนสามารถสร้างผลตอบแทนทางสังคมกลับคืนได้ 1.50 หน่วย ซึ่งสะท้อนทั้งประสิทธิภาพของการบริหารงบประมาณและความคุ้มค่าเชิงสังคมของงานวิจัยในภาพรวม ตัวเลขดังกล่าวจึงไม่เพียงบ่งชี้ผลสำเร็จทางเศรษฐศาสตร์สังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวสะท้อนเชิงคุณภาพว่า มหาวิทยาลัยสามารถแปลงองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศได้จริง

อภิปรายผล

ผลการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยงานครั้งนี้ แสดงให้เห็นประเด็นสำคัญประการแรกว่า แนวทางการจัดแผนงานวิจัยตามกรอบภาวนา 4 เป็นโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงพันธกิจของมหาวิทยาลัยเข้ากับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เพราะแต่ละแผนงานมิได้ดำเนินไปอย่างแยกส่วน หากแต่เชื่อมต่อกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ภาวนาช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจฐานราก ศิลภาวนาช่วยสร้างระเบียบทางสังคมและความสันติสุข จิตตภาวนาช่วยเสริมสร้างสุขภาวะทางใจและทุนทางวัฒนธรรม ส่วนปัญญาภาวนาช่วยยกระดับระบบการเรียนรู้และการพัฒนาคน เมื่อรวมกันแล้วจึงก่อให้เกิดระบบการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งกาย พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ซึ่งเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเป็นจุดแข็งที่แตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป

ประการที่สอง ความสำเร็จของงานวิจัยจำนวนมากเกิดจากการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่อย่างแท้จริง มิใช่เพียงการอ้างอิงหลักธรรมในเชิงนามธรรม แต่เป็นการนำหลักธรรมไปออกแบบกระบวนการวิจัย การพัฒนาชุมชน การเสริมสร้างอาชีพ การอนุรักษ์วัฒนธรรม การดูแลสุขภาวะ และการจัดการเรียนรู้ในบริบทจริง ทำให้งานวิจัยมีความเหมาะสมกับพื้นที่ มีความเข้าใจผู้คน และมีศักยภาพในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้สูง นี่เป็นข้อค้นพบสำคัญว่าพระพุทธศาสนาสามารถทำหน้าที่เป็นฐานคิดของนวัตกรรมเพื่อสังคมได้อย่างร่วมสมัย และตอบโจทย์การพัฒนาเชิงพื้นที่ได้จริง ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงมิติศาสนศึกษาหรือมิติคุณธรรมเชิงทฤษฎีเท่านั้น

ประการที่สาม การพัฒนาระบบบริหารจัดการวิจัยที่เข้มแข็งขึ้นเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพราะการมีระบบรับข้อเสนอ การกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การติดตามงบประมาณ การรายงานผล และการบันทึกข้อมูลในระบบอย่างมีวินัย ได้ช่วยลดปัญหาความล่าช้า เพิ่ม

คุณภาพของผลผลิต และทำให้หน่วยงานสามารถประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์ในระยะต่อไป ควรต่อยอดความเข้มแข็งนี้ไปสู่ระบบฐานข้อมูล ผลงานวิจัย การติดตามผลลัพธ์ระยะยาว และการเชื่อมโยงงานวิจัยกับผู้ใช้ประโยชน์ในระดับนโยบายและระดับสาธารณะให้มากขึ้น เพื่อให้ผลลัพธ์ของกองทุน ววน. ขยายจากระดับโครงการไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานตามทุนสนับสนุนงานมูลฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย บรรลุผลทั้งในมิติของปริมาณ คุณภาพ การใช้ประโยชน์ และการยกระดับศักยภาพของหน่วยงาน โดยเฉพาะการใช้กรอบภาวะ 4 เป็นฐานในการจัดแผนงานวิจัย ซึ่งช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถสร้างองค์ความรู้ พุทธนวัตกรรม และระบบบริหารจัดการวิจัยที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของตนได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยืนยันได้ว่าการสนับสนุนทุนวิจัยดังกล่าวก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางสังคมและเป็นรากฐานสำคัญของการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสู่การเป็นสถาบันที่สร้างปัญญา คุณธรรม และนวัตกรรมเพื่อสังคมอย่างแท้จริง

4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และแนวทางแก้ไข

4.2.1 ระบุปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สามารถสรุปปัญหาสำคัญได้ ดังนี้

4.2.1.1 ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างและบุคลากร พบความเสี่ยงจากการพึ่งสภาพของนักวิจัยหลักในบางโครงการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของงานวิจัยที่ไม่อาจโอนย้ายความรับผิดชอบได้ทันที

4.2.1.2 ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี (Digital Divide) แม้แผนงานจะเน้นนวัตกรรมดิจิทัล แต่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ห่างไกลและกลุ่มผู้สูงอายุยังประสบปัญหาในการเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีเหล่านี้

4.2.1.3 ความยากในการวัดผลเชิงนามธรรม การประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านจิตใจและสันติสุขมีความซับซ้อนและต้องใช้ระยะเวลาในการติดตามผลที่ยาวนานกว่าการพัฒนาด้านกายภาพ

4.2.2 เสนอแนวทางการแก้ไขและการพัฒนาในอนาคต

เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและการบริหารจัดการงานวิจัย มหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

4.2.2.1 การพัฒนาระบบสืบทอดงานวิจัย โดยกำหนดระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนกรณีนักวิจัยพ้นสภาพ เพื่อให้โครงการที่มีประโยชน์ต่อสังคมดำเนินต่อไปได้โดยไม่หยุดชะงัก

4.2.2.2 การมุ่งเน้นการวิเคราะห์ผลกระทบ (Impact Assessment) โดยพัฒนากระบวนการประเมินค่า SROI ให้ครอบคลุมทุกโครงการ เพื่อสื่อสารคุณค่าของงานวิจัยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรม

4.2.2.3 การยกระดับ EdTech และ Digital Literacy โดยออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ใช้งานง่าย (User-friendly) และจัดโปรแกรมเสริมสร้างทักษะดิจิทัลควบคู่ไปกับการส่งเสริมพุทธนวัตกรรมในพื้นที่

4.3 ข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องสำหรับพัฒนาการดำเนินงานในระยะต่อไป

ผู้เกี่ยวข้อง

สทสว. และหน่วยงานบริหารงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรสนับสนุนงบประมาณในการติดตามและประเมินผลกระทบ (Impact) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัยในระยะยาว
- 2) พัฒนาความเชื่อมโยงของระบบ ORIIS ให้สามารถบูรณาการข้อมูลร่วมกับระบบบริหารจัดการภายในของส่วนงานได้อย่างสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์. (2568). รายงานประจำปี 2568. พระนครศรีอยุธยา : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูสุธีภิตติบัณฑิต. (2567). การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบของแผนงานที่มีงบประมาณน้อยกว่า 100 ล้านบาท ของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้รับจัดสรรผ่านกองทุนส่งเสริม ววน. พระนครศรีอยุธยา : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองและประเมินแผนงาน/โครงการ
 ทุนสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund)
 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	สังกัด	การประเมิน			ชื่อแผนงาน/ โครงการ
		กลั่นกรอง ข้อเสนอ แผนงาน/ โครงการ	รายงาน ความก้าวหน้า	รายงาน ฉบับ สมบูรณ์	
รศ.ดร.วุดินันท์ กันทะ เตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล	✓	✓	✓	แผนที่ 1, 3
รศ.ดร.สุวิญ รักษ์ตย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย		✓	✓	แผนที่ 1, 3
รศ.ดร.อำนาจ บัวศิริ	สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	✓	✓	✓	แผนที่ 2, 4
รศ.ดร. ว่าที่ พ.ต. สวัสดิ์ จิรัฎฐิติกาล	กระทรวงยุติธรรม	✓	✓	✓	แผนที่ 2, 4
พระเมธาวิญญ์รสร, รศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย		✓	✓	แผนที่ 1, 3
ผศ.ดร.บุษกร วัฒน บุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ		✓	✓	แผนที่ 2, 4
ผศ.ดร.ศศิธร ชุตินันท์ กุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช		✓	✓	แผนที่ 4
ผศ.ดร.ปรีมปรัชญ์ คณินพศุตย์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช		✓	✓	แผนที่ 4
พระครูสุธีกิตติบัณฑิต, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	✓	✓	✓	แผนที่ 1-6
รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุข เหลือ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย		✓	✓	แผนที่ 1-6
รศ.ดร.กมลาศ ภู ชนาธิพงษ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	✓	✓	✓	แผนที่ 1-6